

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, ст. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального фонду
ФПУ, канд. наук. із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк,
Н. О. Моршна, Я. А. Дайнека, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова, П. Ф. Стоян,
Д. В. Павленко, М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 9 (115)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1 – 15 травня 2020 р.)

Київ 2020

ЗМІСТ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ.....	4
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ.....	4
УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ.....	6
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	10
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ.....	10
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	10
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА.....	12
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	20
НАТО.....	20
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	21
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	22
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	23
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	28
ЕКОНОМІКА.....	30
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.....	33
РЕФОРМИ.....	34
ПРОБЛЕМИ ЧАЕС.....	35
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ.....	35
ВІЗОВИЙ РЕЖИМ.....	38
ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ.....	38
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	39
СУСПІЛЬСТВО.....	39
ІСТОРІЯ.....	39
ГОЛОДОМОР 1932-1933 РР.....	40
КУЛЬТУРА ТА НАУКА.....	41
РЕЛІГІЯ.....	44
УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА.....	44
СПОРТ.....	45
ТУРИЗМ.....	46
КРИМ.....	46
ДОНБАС.....	47
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ.....	48

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Президент України В. Зеленський вшанував пам'ять загиблих у Другій світовій війні в Міловому та зустрівся з родинами внутрішньо переміщених осіб у Золотому. Він ушанував пам'ять загиблих у Другій світовій війні в меморіальному комплексі «Україна – визволителям», поклав квіти біля Вічного вогню, а також встановив лампадки біля скульптурної композиції. Неподалік від цього місця розташоване село Півнівка, яке «було першим населеним пунктом, де в грудні 1942 р. почалося вигнання нацистських окупантів з української землі», зазначається на сайті Президента. «У цей день Україна разом з усім цивілізованим світом промовляє: Never again. Ніколи знову. Сьогодні це два найважливіших слова для історії людства та його майбутнього. І вони не можуть стати просто формальністю», – сказав В. Зеленський

(Губар, Олена. У День пам'яті та примирення Зеленський відвідав Луганищину / О. Губар // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 08.05. (<https://p.dw.com/p/3bwrC>)).

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Парламент України остаточно прийняв, так званий, «антиколомойський» закон про банківську діяльність відповідно до вимог Міжнародного валютного фонду. Це означає, що Україна готова укласти програму МВФ в режимі очікування на вісімнадцять місяців на суму потенційних 5 млрд дол. Це рішення має великі наслідки для фінансової стабільності та політичної конфігурації України

(Åslund, Anders. Ukraine approves crucial anti-oligarch banking law = [Україна затвердила найважливіший антиолігархічний банківський закон] / A. Åslund // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 13.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-approves-crucial-anti-oligarch-banking-law/>)).

В. Зеленському вдалося просунути закон, який рятує Україну від неплатоспроможності. Однак абсолютної більшості в парламенті немає. Верховна Рада України проголосувала, мабуть, найдорожчий законопроект в історії українського парламентаризму. Він застосовується до банківської системи та запобігає поверненню колишнім власникам націоналізованих або вилучених державою з ринку банків. За останні шість років в Україні зникло понад 100 банків. Однак в Україні ніхто не сумнівається, що мова йде про Приватбанк, який раніше належав олігарху І. Коломойському. Банк був націоналізований державою за часів правління П. Порошенка, а вартість його порятунку платниками податків перевищила 5 млрд дол.

(Szozzyn, Ruslan. Prezydent Ukrainy stracił lojalność Sług = [Президент України втрапив вірність «слуг»] / R. Szozzyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 14.05. (<https://www.rp.pl/Polityka/305139877-Prezydent-Ukrainy-stracil-lojalnosc-Slug.html>)).

Український уряд усунув важливу антикорупційну перешкоду, коли парламент ухвалив законопроект, який забороняє інсайдерам поширювати гроші на міжнародну допомогу через банківські виплати. Голосування розглядалося як відкриття дверей для кредитування Міжнародного валютного фонду, необхідного для економіки України, і стало, на думку автора, рідкісним успіхом для Президента країни В. Зеленського

(Kramer, Andrew. Ukraine Passes a Critical Anticorruption Bill = [Україна прийняла критичний антикорупційний законопроект] / А. Kramer // The New York Times. – New York, 2020. – 13.05. (<https://www.nytimes.com/2020/05/13/world/europe/ukraine-zelensky-corruption-kolomoisky.html?searchResultPosition=1>)).

Верховна Рада України у фінальному читанні прийняла поправки до банківського законодавства, що забороняють колишнім власникам націоналізованої власності претендувати на її повернення. Поправки, відомі як «антиколомойський закон», зберігають контроль держави над найбільшим в країні банком «Приват», націоналізованим в 2016 р. Його головний акціонер І. Коломойський довго судився з державою, намагаючись повернути свою колишню власність. І прихід до влади В. Зеленського, якого вважали «людиною Коломойського», олігархові не допоміг

(Шиманов, Матвей. Игорь Коломойский теряет «Приват». Верховная рада приняла «исторический законопроект» = [Ігор Коломойський втрачає «Приват». Верховна Рада прийняла «історичний законопроект»] / М. Шиманов // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 13.05. (<https://www.kommersant.ru/doc/4343254>)).

Верховна Рада України прийняла у другому та остаточному читанні закон, що забороняє скасувати націоналізацію Приватбанку. За цей документ проголосували 270 депутатів, коли для прийняття рішення було потрібно 226 голосів. Цей закон, прозваний «антиколомойським законом», забороняє скасувати націоналізацію Приватбанку, рішення, яке оскаржується його колишнім власником, олігархом І. Коломойським. Присутній в Раді Президент В. Зеленський закликав «підтримати» цей документ для «захисту економіки» країни, яка сильно постраждала від пандемії коронавірусу. «Прийняття цього закону затягнулося на довго», – Президент, коли текст був відкладений через подання понад 16 500 поправок після його першого читання в кінці березня, що стало безпрецедентним показником для України. Основна частина цих поправок була внесена групою депутатів, які належать до президентської партії, але вважаються лояльними до І. Коломойського

(L'Ukraine adopte une loi bancaire pour obtenir l'aide du FMI [Україна прийняла закон про банківську діяльність, щоб отримати допомогу від МВФ] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 13.05. (<https://www.lefigaro.fr/flash-eco/l-ukraine-adopte-une-loi-bancaire-pour-obtenir-l-aide-du-fmi-20200513>)).

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності рекомендував на найближчому позачерговому засіданні парламенту розглянути законопроект, який передбачає можливість автоматичного звільнення директора Національного антикорупційного бюро України за притягнення його до

адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією. Всі розуміють, що йдеться про А. Ситника, чинного главу НАБУ. Впадає у вічі й політичне розмаїття авторів ініціативи. Законопроект № 3133 спільно подали О. Гончаренко («Європейська Солідарність»), А. Славицька («Опозиційний блок – За життя»), Д. Лубінець (група «За майбутнє») й А. Ніколаєнко («Батьківщина»). Головним ініціатором збирання підписів за якнайшвидше винесення документу на сесію ВРУ став О. Дубінський, наближений до олігарха І. Коломойського. Проти виступили лише депутати з фракції «Голос»

(Берчак, Ігор. ВРУ знову поставила під загрозу співпрацю України та МВФ / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2020. – 06.05. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/vru-znovu-postavyla-pid-zahozu-spiivpratsyu-ukrajiny-ta-mvf/>)).

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Повернення до політики колишнього президента Грузії, який очолив Виконавчий комітет реформ в Україні, відбувається незабаром після звільнення багатьох відомих українських реформаторів, призводить до припущень, що прихід М. Саакашвілі – це насамперед спроба відволікти увагу від розкриття антиреформної програми уряду В. Зеленського. Автор за допомогою експертів аналізує, що означає призначення М. Саакашвілі для майбутнього реформ в Україні

(Dickinson, Peter. Can Saakashvili rescue Ukraine's reform agenda? = [Чи може Саакашвілі врятувати програму реформ в Україні?] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 12.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/can-saakashvili-rescue-ukraines-reform-agenda/>)).

Призначення М. Саакашвілі головою Виконавчого комітету реформ в Україні проходить в особливо важкий для України час, коли спостерігачі попереджають, що пандемія коронавірусу може призвести до того, що економіка країни в цьому році скоротиться до 10 %. «Залишається зрозуміти, – пише турецьке видання, – чи зможе М. Саакашвілі допомогти формувати політичну та економічну політику України, оскільки його нова посада має багато в чому дорадчий характер»

(Former Georgian leader Saakashvili makes comeback in Ukraine's politics = [Колишній грузинський лідер Саакашвілі повернувся в політику України] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 07.05. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/former-georgian-leader-saakashvili-makes-comeback-in-ukraines-politics>)).

Український журналіст і політичний оглядач С. Руденко вважає, що призначення М. Саакашвілі головою Виконавчого комітету реформ в Україні – шанс не тільки для Президента України В. Зеленського, але і для всієї України. Відтепер колишній президент Грузії та экс-очільник Одеської обласної державної адміністрації офіційно увійшов до команди В. Зеленського. Щоправда, поки не зовсім зрозуміло, з якими повноваженнями і можливостями. Прихід М. Саакашвілі до влади пов'язаний, очевидно, з бажанням українського Президента підсилити своє оточення людиною, яка має позитивний досвід у реформуванні держави. Перебування колишнього

президента Грузії в українській політиці за часів президентства П. Порошенка закінчилося для М. Саакашвілі погано – позбавленням громадянства і депортацією

(Руденко, Сергій. Коментар: Саакашвілі роблять весільним генералом реформ Зеленського / С. Руденко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 08.05. (<https://p.dw.com/p/3bwh5>)).

Колишній президент Грузії та экс-керівник Одеської обласної державної адміністрації М. Саакашвілі підтвердив, що його буде призначено у Виконавчий комітет реформ в Україні. Раніше інформацію про плани призначити його секретарем органу повідомили українські ЗМІ. «Головою виконавчого комітету, а не секретарем», – уточнив М. Саакашвілі у коментарі DW, у відповідь на прохання підтвердити, що його мають призначити секретарем комітету. Дана структура є «спеціальним консультативно-дорадчим органом при Президентові України з питань стратегічного планування, узгодження позицій щодо впровадження в Україні єдиної державної політики реформ та їх реалізації», – вказано на сайті Президента України. Персональний склад комітету затверджується Президентом України

(Вінкельмаєр, Аніта. Саакашвілі підтвердив, що його призначать у Національну раду реформ / А. Вінкельмаєр // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 06.05. (<https://p.dw.com/p/3bqFv>)).

Президент України В. Зеленський, який пообіцяв захистити західні інвестиції та ліквідувати розгалужену корупцію в країні, запропонував колишнього президента Грузії М. Саакашвілі призначити віце-прем'єр-міністром з питань реформ. Однак його кандидатуру не підтримали в Києві і це спровокувало протести в Тбілісі. Тоді В. Зеленський призначив М. Саакашвілі головою Виконавчого комітету реформ в Україні. Це призначення указом Президента не потребувало затвердження парламенту

(M. Saakašvilis paskirtas Ukrainos reformų vykdomojo komiteto vadovu = [Саакашвілі призначений головою Виконавчого комітету з питань реформ в Україні] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 08.05. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/05/08/news/m-saakasvilis-paskirtas-ukrainos-reformu-vykdomojo-komiteto-vadovu-14810500/>)).

Президент України призначив колишнього лідера Грузії очільниками дорадчого органу в Україні – крок, який, можливо, розлютить його рідну країну. В. Зеленський повідомив, що М. Саакашвілі, який обіймав посаду президента Грузії протягом 2004-2013 рр., очолить Виконавчий комітет України з питань реформ. В. Зеленський зазначив, що колишній грузинський лідер дасть «новий імпульс» комітету та «допоможе досягти важливих змін у країні». Минулого місяця М. Саакашвілі заявив, що В. Зеленський запропонував йому роботу віце-прем'єр-міністра, відповідального за реформи для нагляду за переговорами з Міжнародним валютним фондом, але багато членів правлячої партії України виступили проти цього. Пропозиція про роботу М. Саакашвілі також розлютила уряд Грузії на чолі з його політичними ворогами. Прем'єр-міністр Грузії Д. Гахарія попереджав минулого місяця, що країна Кавказу може відкликати свого посла з Києва, якщо буде таке

призначення, зазначивши, що М. Саакашвілі був засуджений грузинським судом і видано ордер на його арешт

(Ex-president of Georgia given official job in Ukraine = [Екс-президент Грузії отримує офіційну роботу в Україні] // The Associated Press. – New York, 2020. – 07.05. (<https://apnews.com/877b5039fd764058fdf38954de59c7d8>)).

Президент України В. Зеленський призначив М. Саакашвілі головою Виконавчого комітету реформ в Україні. Ще в квітні М. Саакашвілі заявив, що В. Зеленський запропонував йому займатися реформами і він погодився. Це рішення неоднозначно було сприйнято членами пропрезидентської партії «Слуга народу», однак призначення відбулося

(Зеленски върна бившия грузински президент Саакашвили във властта в Украйна = [Зеленський повернув колишнього президента Грузії Саакашвілі до влади в Україні] // Дневник. – Sofia, 2020. – 07.05. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/05/07/4064016_zelenski_vurna_bivshi_gruzinski_prezident_s_aakashvili/)).

Грузія відкликала свого посла в Києві для консультацій після призначення екс-президента М. Саакашвілі головою Виконавчого комітету реформ в Україні, заявив міністр закордонних справ Д. Залкаліані. Президент повернув до влади М. Саакашвілі – колишнього губернатора Одеської області, а потім опонента колишнього глави держави П. Порошенка, незважаючи на наполягання Тбілісі, щоб цього не відбулося. В. Зеленський відреагував, назвавши відкликання посла «помилкою». «Це наше рішення, наша внутрішня політика. Пан Саакашвілі є громадянином України, він має український паспорт, а я – Президент України, який призначив його головою Виконавчого комітету з питань реформ при Президентові України», – зазначив В. Зеленський

(Дипломатическо напряжение между Грузия и Украина заради Саакашвили = [Дипломатична напруженість між Грузією та Україною щодо Саакашвілі] // Дневник. – Sofia, 2020. – 08.05. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/05/08/4064187_diplomatichesko_naprejenie_mejdu_gruziia_i_ukraina/)).

На думку директора Українського інституту аналізу та менеджменту політики Р. Бортника, В. Зеленський вирішив повернути М. Саакашвілі на українську політичну арену, щоб поліпшити відносини з західними партнерами. «Після звільнення прем'єр-міністра О. Гончарука та Р. Рябошапки, відносини між Україною і Заходом охолонули. А М. Саакашвілі, у якого є авторитет на Заході, у якого є свої канали комунікації, міг би збалансувати останні відставки», – заявив у ексклюзивному інтерв'ю Р. Бортник

(М. Саакашвили может помочь президенту Украины улучшить отношения с Западом – директор Украинского института анализа и менеджмента политики Р. Бортник = [М. Саакашвілі може допомогти Президенту України поліпшити відносини із Заходом – директор Українського інституту аналізу та менеджменту політики Р.

Бортник] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 13.05. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0513/c31519-9689619.html>).

Після завершення епопеї з визначенням місця М. Саакашвілі в команді Президента України В. Зеленського, на думку авторів статті, стало зрозуміло, що колишній грузинський лідер не обмежиться внутрішньоукраїнськими питаннями на посаді голови Виконавчого комітету реформ в Україні. Експерти впевнені: М. Саакашвілі буде використовувати нинішній статус в Києві для впливу на ситуацію в Грузії, де восени має бути головна сучка за владу – вибори до парламенту

(Двали, Георгий. Паны дерутся – у генацвале чубы трещат = [Пани б'ються – у Генацвале чуби тріщат] / Г. Двали // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 12.05. (<https://www.kommersant.ru/doc/4341826>)).

Президент України призначив М. Саакашвілі головою Виконавчого комітету питань реформ. Він також призначив О. Ольшанського заступником голови Виконавчого комітету з питань реформ. Указ набрав чинності з дня його опублікування

(Саакашвілі призначили головою комітету реформ // Міст. – Торонто, 2020. – 08.05. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/saakashvili-pryznachyly-holovoyu-komitetu-reform/>)).

Новопризначений голова Виконавчого комітету з питань реформ М. Саакашвілі заявив, що перше, що треба зробити, аби допомогти економіці, це звільнити бізнес від адміністративного втручання. Також новоспечений чиновник вважає, що потрібно повністю змінити медичну систему

(Через Саакашвілі Грузія відкликала посла з України // Міст. – Торонто, 2020. – 09.05. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/chez-saakashvili-hruziya-vidklykala-posla-z-ukrajiny/>)).

М. Саакашвілі, незважаючи на очевидне невдоволення Тбілісі, все ж повертається в політичне поле України. Президент В. Зеленський визначився з посадою для колишнього грузинського колеги. Він очолить Виконавчий комітет з питань реформ. М. Саакашвілі вже активно включився в процес, використовуючи будь-яку можливість позначити неправильність шляху, по якому йде Україна

(Унанянц, Владимир. Назначение Саакашвили: не секретарь, но председатель = [Призначення Саакашвілі: не секретар, але голова] / В. Унанянц // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 06.05. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30597705.html>)).

М. Саакашвілі, колишній президент Грузії, має намір приєднатися до українського дорадчого органу з питань реформ. Призначення М. Саакашвілі ознаменує чергове повернення одного з найбільш впізнаваних діячів пострадянської політики, який також коротко та бурхливо служив в Україні за попередника В.

Зеленського П. Порошенка. Указ Президента, що підтверджує призначення М. Саакашвілі на чолі Виконавчого комітету з питань реформ очікується в найближчі дні

(Zhegulev, Ilya. Georgian ex-president Saakashvili to get Ukraine reform role: sources = [Екс-президент Грузії М. Саакашвілі отримає посаду в процесі реформування в Україні] / I. Zhegulev // Reuters. – London, 2020. – 06.05. (<https://www.reuters.com/article/us-ukraine-politics-saakashvili/georgian-ex-president-saakashvili-to-get-ukraine-reform-role-sources-idUSKBN22I2SR>)).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Київський бронетанковий завод спільно з фахівцями Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки провели ще один етап випробування – підводне водіння модернізованого зразка танку Т-72. Водночас в Азовському морі провели триденні тактичні навчання підрозділів операції Об'єднаних сил із відбивання ворожої атаки

(Успішно провели підводні випробування танка Т-72 // Міст. – Торонто, 2020. – 12.05. (<http://meest-online.com/ukraine/vijsko/uspishno-provely-pidvodni-vyprobuvannya-tankat-72/>)).

Як повідомили у Вербувальному центрі ВМС ЗС України, наразі триває набір кандидатів з-поміж військовослужбовців та військовозобов'язаних запасу на військову службу за контрактом на посадах рядового і старшинського складу на катерах типу «Айленд». Отже, формуються нові екіпажі для майбутніх патрульних катерів Берегової охорони США, які наступного року ввійдуть до бойового складу ВМС ЗС України

(Панчишин, Віталій. У ВМС ЗС України формують нові екіпажі для майбутніх патрульних катерів класу «Айленд» / В. Панчишин // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/swa/99488.html>)).

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

Україною пройшла хвиля протестів. Протестували підприємці у Запоріжжі, Одесі, Львові. Фермери перекрили рух на в'їзді в Херсон. Протести відбулися у Слов'янську, Чернівцях, Тернополі, Полтаві, Бахмуті, Костянтинівці й інших містах. 30 квітня Б. Філатов, міський голова Дніпра, анонсував створення партії мерів. А ще до її появи у неї з'явився лідер – А. Бондаренко, міський голова Черкас і член партії «Батьківщина». А. Бондаренко також заявив, що його не притягнуть до кримінальної відповідальності за дочасне скасування окремих карантинних заходів

(Голод, Ігор. Карантин спровокував непокору в регіонах України / І. Голод // Міст. – Торонто, 2020. – 07.05. (<http://meest-online.com/ukraine/society/karantyn-sprovokuvav-nepokoru-v-regionah-ukrajiny/>)).

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Протягом останніх років українська демократія зробила величезний прогрес, однак необхідна подальша реформа виборчого закону країни до запланованих місцевих виборів у жовтні, аргументує датський політик Х. Джепсен. Незважаючи на вдосконалення, прийняті в грудні 2019 р., на думку автора, виборчі рамки України необхідно додатково модернізувати, щоб привести їх у відповідність із міжнародними стандартами. «Деякі положення, про які було узгоджено під час численних консультацій з експертами та громадянським суспільством, були дещо опущені депутатами на останніх етапах процесу прийняття виборчого закону», – наголошує Х. Джепсен

(Jepsen, Harald. Ukraine must continue electoral reform in 2020 = [Україна повинна продовжити виборчу реформу до 2020 року] / H. Jepsen // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-must-continue-electoral-reform-in-2020/>)).

Екс-канцлер Німеччини Г. Шредер в інтерв'ю виданню зазначив, що якщо хтось думає, що санкціями можна до чогось примусити Росію, той глибоко помиляється. Жоден російський президент ніколи не поверне Крим Україні». На думку політика, конфлікт на сході України повинен бути вирішений. Автор наголошує, що «йдеться про українську державну територію, і такою вона і повинна залишитися». Однак Г. Шредер вважає, що «це накладає відповідальність на обидві сторони». На його думку, мирне співіснування можливе лише в тому випадку, якщо Україна стане федеративною державою, в якому схід отримає ширшу автономію»

(Ismar, Georg. Die unsinnigen Russland-Sanktionen müssen weg = [Біди безглуздох санкцій проти Росії потрібно відмовитися] / G. Ismar // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2020. – 03.05. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/altkanzler-schroeder-im-interview-die-unsinnigen-russland-sanktionen-muessen-weg/25795514.html>)).

Колишній Президент України П. Порошенко перебував при владі з 2014 по 2019 рр. в умовах війни з підтримуваними Росією сепаратистами і спрямував зусилля на формування нової національної історії. Він перебудував армію з прицілом на віддалення від радянської моделі, змінив форму, звання. При ньому парламент офіційно визнав депортацію кримських татар геноцидом. Наміри нового Президента В. Зеленського не так прозорі. Він до цих пір залишається мінливою і нетиповою політичною фігурою, чії погляди важко визначити. «В. Зеленський демонструє спадкоємність з попередником у всьому, що стосується зближення України з Європейським Союзом, але займає більш обережну позицію щодо гострих тем», – наголошує автор

(Dmytrychyn, Iryna. L'Ukraine à la recherche de sa propre histoire = [Україна в пошуках своєї історії] / I. Dmytrychyn // The Conversation. – Canberra, 2020. – 07.05. (<https://theconversation.com/ukraine-a-la-recherche-de-sa-propre-histoire-137923>)).

Українські політичні партії почали підготовку до місцевих виборів. Партія «Слуга народу» має намір внести до виборчого законодавства поправки, що фактично позбавляють невеликі регіональні об'єднання надії на перемогу. Дев'ять партій, не

представлених у Верховній Раді, дружно виступили проти ініціативи, назвавши її «дискримінаційною» та «антиконституційною»

(Шиманов, Матвей. «Слуга народа» хочет править всюду = [«Слуга народу» хочет править всюду] / М. Шиманов // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 04.05. (<https://www.kommersant.ru/doc/4336338>)).

В квітні 2019 р., рівно рік тому, в Україні пройшов другий тур президентських виборів. Через місяць новий Президент В. Зеленський приступив до виконання своїх обов'язків, ще через два – в Україні було обрано Верховну Раду наступного скликання, а ще за місяць – в кінці серпня – призначено новий уряд. Тобто владу в країні, принаймні дві її ключові гілки – законодавчу і виконавчу – було перезавантажено повністю. Саме цей рік був особливий – тобто, не тяжкий, а дуже тяжкий. І випробування ці не завершилися досі, вони лише наростають. Але курс, заявлений Революцією Гідності, не змінився – Україна йде в об'єднану Європу і в НАТО

(Петренко, Оксана. Володимир Зеленський: що вдалося за рік / О. Петренко // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3009293-volodimir-zelenskij-so-vdalosa-za-rik.html>)).

Підійшов до кінця перший рік президентства В. Зеленського: що з очікувань і прогнозів щодо його роботи підтвердилося, а що ні? Як пандемія коронавірусу може вплинути на майбутнє України та Росії? Чи здатна нова економічна криза змусити Кремль йти на поступки та деокупацію українських територій, зокрема Криму? На ці та інші актуальні теми веде розмову автор статті з українським журналістом, оглядачем В. Портниковим

(Некреча, Катерина. «Після кризи ми можемо не побачити ні Путіна, ні Зеленського» / К. Некреча // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<https://ua.krymr.com/a/portnykov-pislia-kryzy-my-mozhemo-ne-pobachyty-ni-putina-ni-zelenskoho/30574165.html>)).

В. Зеленський залишив аналітикам, вважає автор, тільки два варіанти, і дилема, як це завжди буває в сюжетах про М. Саакашвілі, безкомпромісна. Або український Президент, який пустив на півдорозі свою задумку на самоплив, – володар не тільки слабкий, але і не такий лукавий, як здавалося спочатку, або все навпаки, і після року кадрових провалів він успішно провів розючу штабну спецоперацію. Друга версія, на думку автора, виглядає більш правдоподібною

(Дубнов, Вадим. Слава Саакашвили = [Слава Саакашвілі] / В. Дубнов // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 01.05. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30586019.html>)).

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Зовнішня політика України традиційно орієнтується на вибір між Росією та Заходом, але країна, на думку автора, може скористатися більш глобальним підходом

до дипломатії з чітко визначеними регіональними стратегіями. Нещодавнє рішення України визначити Азію як пріоритет зовнішньої політики є бажаним кроком. Українська дипломатія також отримала б вигоду від аналогічно розширених стратегій, спрямованих на інтереси та цілі країни в інших частинах світу таких, як Чорноморський регіон, Африка на південь від Сахари та Латинська Америка, і, нарешті, розробка власної політики сусідства

(Shelest, Hanna. Broadening Ukraine's foreign policy horizons in the post-coronavirus world = [Розширення зовнішньополітичного горизонту України в посткоронавірусному світі] / H. Shelest // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/broadening-ukraines-foreign-policy-horizons-in-the-post-coronavirus-world/>)).

Міністр закордонних справ Грузії Д. Залкаліані заявив, що призначення стратегічним партнером Грузії людини, яку розшукує грузинська судова система, викликає питання. Тому було прийнято рішення про відкликання посла Грузії в Україні для консультацій. Але, додав міністр, Грузія не планує розривати дипломатичні зв'язки з Києвом або переглядати стратегічне партнерство. Західні країни звинуватили грузинську владу у політичному «полюванні на відьом»

(Tensions grow between Georgia, Ukraine over Saakashvili appointment = [Напруга між Грузією та Україною зростає через призначення Саакашвілі] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 08.05. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/tensions-grow-between-georgia-ukraine-over-saakashvili-appointment>)).

Троє послів отримали запрошення від мера Берліна М. Мюллера. Разом із представниками Росії, України та Білорусі М. Мюллер хотів відзначити 75-річчя закінчення Другої світової війни. Посол України А. Мельник скасував свою участь, пояснивши, що високо оцінює запрошення мера. Адже «це визнає безперечний внесок українського народу у звільнення Європи від нацистського режиму». Однак дипломат зазначив, що після закінчення Другої світової війни бачить «білі плями» в німецькій культурі пам'яті, особливо щодо мети гітлерівської війни винищення України

(Salzen, Claudia. Ukrainischer Botschafter weist Einladung von Michael Müller zurück = [Посол України відхиляє запрошення Майкла Мюллера] / C. Salzen // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2020. – 01.05. (<https://www.tagesspiegel.de/berlin/gedenken-in-berlin-loest-eklat-aus-ukrainischer-botschafter-weist-einladung-von-michael-mueller-zurueck/25793888.html>)).

Канцлер ФРН А. Меркель та прем'єр-міністр України Д. Шмигаль провели відеоконференцію. За словами речника федерального уряду Ш. Зайберта, голови урядів обмінялися думками щодо тісних двосторонніх та економічних відносин, процесу реформ в Україні та безпекової ситуації на сході України. А. Меркель пообіцяла Д. Шмигалю і надалі підтримувати взятий Україною курс реформ, особливо у сферах децентралізації, енергетики, судової реформи та боротьби з корупцією. У свою чергу, прем'єр-міністр України наголосив, що український уряд продовжить курс реформ у тісній співпраці з ЄС та МВФ. Під час відеоконференції А. Меркель та Д. Шмигаль також обговорили заходи щодо стримування пандемії

COVID-19. Канцлер пообіцяла вивчити всі можливості підтримки України у врегулюванні цієї кризи

(Губенко, Дмитро. Меркель та Шмигаль обговорили реформи в Україні та ситуацію на Донбасі / Д. Губенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 12.05. (<https://p.dw.com/p/3c7BZ>)).

Призначення экс-президента Грузії М. Саакашвілі на посаду голови Виконавчого комітету з питань реформ в Україні не поставить під сумнів дипломатичні відносини чи стратегічне партнерство між двома країнами, запевнив прем'єр Грузії Г. Гахарія

(Сааков, Валерій. У Грузії пояснили відкликання посла з Києва / В. Сааков // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 09.05. (<https://p.dw.com/p/3bzEG>)).

Україна об'єднає зусилля з Естонією та Латвією у боротьбі з поширенням Росією перекручених історичних фактів, заявили в Міністерстві закордонних справ. Міністр закордонних справ Д. Кулеба домовився під час телефонних розмов із главами зовнішньополітичних відомств Естонії та Латвії про спільний захист історичної правди з боку Росії під час святкування 75-ої річниці закінчення Другої світової війни. Д. Кулеба та його естонський колега У. Рейнсалу не лише домовилися докладати зусилля для протидії поширенню Росією спотворених історичних фактів у річницю завершення Другої світової війни – Естонія також підніматиме цю тему на засіданні Ради безпеки ООН. При цьому обидва міністри також наголосили на важливості спільної боротьби за історичну правду. Водночас набагато більше уваги у цій розмові приділялося економічному співробітництву двох країн. «Нам потрібно подвоїти зусилля задля підтримки бізнесу та експортерів, розвитку торгівлі між нашими країнами. Це допоможе подолати негативні наслідки пандемії для економік України та Латвії», – наводить слова Д. Кулеби пресслужба МЗС України

(Голубов, Олександр. Україна, Естонія і Латвія боротимуться з історичними фейками РФ / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 05.05. (<https://p.dw.com/p/3bmFe>)).

Німецька партія «Союз-90 / Зелені» повинна вийти з укриття належним чином в ході конфлікту навколо України, починаючи з 2014 р., вважає автор. Зрештою, автор наголошує, що не в останню чергу такі впливові політики, як М. Бек, Р. Хармс, Ф. Брантнер, Р. Фукс та М. Сарразін, були буквально на передньому краї державного перевороту в Україні. У серпні 2014 р. представники партії «Союз-90 / Зелені» підписали відкритого листа канцлеру Німеччини А. Меркель, в якому вони фактично закликали до посиленого курсу конфронтації з Росією: «Чи буде Європа спостерігати за руйнуванням держави, яка обрала європейські цінності? Федеральний уряд досі вперто уникав говорити про війну Росії проти України. Але кожна реалістична політика починається з іменування речей по імені. ЄС не повинен залишати сумнівів у тому, що агресія проти країни, з якою він уклав угоду про асоціацію, буде коштувати високої політичної і економічної ціни. Санкції проти Росії повинні бути розширені, а підтримка України збільшена на всіх рівнях»

(Wagner, Jürgen. Marsch in Feldgrün = [Березень в полі зелених] / J. Wagner // Junge Welt. – Berlin, 2020. – 06.05. (<https://www.jungewelt.de/artikel/377801.militarisierung-marsch-in-feldgr%C3%BCn.html?sstr=Ukraine>)).

Нова спільна заява США зроблена разом з міністрами закордонних справ країн Центральної та Східної Європи, направлена на спроби Росії переписати історію і дезінфікувати роль СРСР у Другій світовій війні. Президент України В. Зеленський під час візиту до Польщі, присвяченого 75-й річниці визволення табору смерті Освенцим, додав свій голос до тих, хто стверджував, що гітлерівці та радянська влада поділяють відповідальність за спалах війн

(Dickinson, Peter. US accuses Russia of «falsifying WWII history» = [США звинувачують Росію в «фальсифікації історії Другої світової війни»] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 07.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/us-accuses-russia-of-falsifying-wwii-history/>)).

Можливість призначення колишнього президента Грузії М. Саакашвілі на посаду віце-прем'єр-міністра України хвилює нинішнього президента Грузії С. Зурабішвілі. «Як лідер Грузії, я добре розумію, що заборонено втручатися в справи іншої держави. У той же час, неприпустимо і незрозуміло призначати на посаду кримінальну особу, дії якої фігурують не лише у рішеннях грузинського суду, а й у вироку Європейського суду з прав людини», – зазначила С. Зурабішвілі

(Gruzijos prezidentė: «M. Saakašvilio kandidatūra į Ukrainos vicepremjeras nepriimtina» = [Президент Грузії: «Кандидатура М. Саакашвілі на посаду віце-прем'єр-міністра України неприйнятна»] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 01.05. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/05/01/news/vladimiras-putinas-beveik-sventasitaciau-freska-sventykloje-teks-isardyti-14724884/>)).

Президент України В. Зеленський вважає, що відносини його країни з Грузією є прекрасними, а реакція Тбілісі на призначення М. Саакашвілі на посаду голови Виконавчого комітету з питань реформ в Україні є помилковою. В. Зеленський підкреслив, що призначення М. Саакашвілі – це рішення українського керівництва, питання внутрішніх справ України. «Пан Саакашвілі є громадянином України, має український паспорт, а я – Президент України, який призначив його головою Виконавчого комітету з питань реформ при Президентові України. Це все», – сказав В. Зеленський

(V. Zelenskio nuomone, Sakartvelas neteisingai reaguoja į M. Saakašvilio paskyrimą = [За словами В. Зеленського, Грузія неправильно реагує на призначення М. Саакашвілі] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 08.05. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/05/08/news/v-zelenskio-nuomone-sakartvelas-neteisingai-reaguoja-i-m-saakasvilio-paskyrima-14817630/>)).

Міністерство закордонних справ Грузії відкликала свого посла в Києві після того, як колишнього президента Грузії було призначено керувати дорадчим органом

при Президентові України. Цей крок розлютив Грузію, де М. Саакашвілі був президентом у 2004-2013 рр. У заяві міністр закордонних справ Д. Залкаліані зазначив, що М. Саакашвілі «був засуджений грузинським судом і видано ордер на його арешт»

(Georgia recalls its ambassador in Ukraine over ex-president = [Грузія відкликає свого посла в Україні через экс-президента] // The Associated Press. – New York, 2020. – 08.05. (<https://apnews.com/7f3c728d716c4e35a0e206739c21e580>)).

Президенти США та Росії виступили з спільною заявою, в якій оцінили зустріч між радянськими та американськими військами на річці Ельба в останні дні Другої світової війни як «приклад того, як наші країни можуть будувати довіру». Якщо В. Путін справжній у своєму бажанні «побудувати довіру», то, на думку автора статті, він повинен забути про ностальгію Другої світової війни та висловити занепокоєння щодо агресивних дій сьогоденної Росії, які явно порушують міжнародні зобов'язання його країни та загрожують глобальній безпеці. Оскільки російські війська все ще «окупають Крим та частину Східної України, а агенти Кремля займаються дестабілізацією по всьому Заходу»

(Czolij, Eugene. = [Путін виявив ностальгію щодо Другої світової війни, але гібридна війна Росії триває] / E. Czolij // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 07.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/putin-woos-trump-with-wwii-nostalgia-but-russias-hybrid-war-continues/>)).

Світ відзначає 75-і роковини Другої світової війни, але немає єдиної думки про конфлікт у Європі. Необхідність спільної історії про Другу світову війну була показана під час панельної дискусії, яку влаштував Український інститут у Лондоні разом з Товариством Г. Джексона. Учасники, серед яких видатні вчені з Великобританії, США, Польщі та України, наголосили на необхідності більш глибокого розуміння війни у Східній Європі, зокрема внеску українців та білорусів у розгром нацизму. Як заявив британський історик Б. Сіммс, «мало обізнаних про радянсько-нацистську співпрацю чи про те, що Україна та Білорусь прийняли основний удар німецької атаки»

(Popovych, Nataliya. Time for Europe to stop fighting over World War II = [Час для Європи припинити боротися за Другу світову війну] / N. Popovych // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 09.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/time-for-europe-to-stop-fighting-over-world-war-ii/>)).

Президент США Д. Трамп має намір висунути К. Дейтона на посаду посла США в Україні, заявив Білий дім через рік після того, як Д. Трамп усунув попереднього посла. Якщо це підтвердить Сенат США, К. Дейтон замінить М. Йованович, яку відкликали у травні 2019 р. К. Дейтон, генерал-лейтенант армії у відставці, наразі виконує функції старшого радника з питань оборони США в Україні та директора Центру Джорджа К. Маршалла в Німеччині

(Trump to nominate retired general to be U.S. ambassador to Ukraine = [Трамн призначить генерала у відставці на посаду посла США в Україні] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2020. – 02.05. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/trump-to-nominate-retired-general-to-be-us-ambassador-to-ukraine-444910/>)).

Президент США Д. Трамп обрав генерал-лейтенанта К. Дейтона, який зараз займає посаду директора Європейського центру досліджень безпеки Д. Маршалла в Німеччині, надзвичайним і повноважним послом США в Україні. Він також одночасно є старшим радником з питань оборони США в Україні. До цього К. Дейтон займав посаду військового аташе в посольстві Росії

(Baker, Peter. Trump Moves to Replace Watchdog Who Identified Critical Medical Shortages = [Трамн замінив генерального інспектора департаменту охорони здоров'я, який виявив критичні медичні нестачі] / P. Baker // The New York Times. – New York, 2020. – 01.05. (<https://www.nytimes.com/2020/05/01/us/politics/trump-health-department-watchdog.html?searchResultPosition=2>)).

Міністри закордонних справ Франції, Німеччини, Росії та України обговорили проблеми щодо досягнення миру на сході України, вирішенню яких заважає коронавірус. Так званий, «нормандський формат» дискусій щодо шестирічного конфлікту між владою та повстанцями на сході розпочався у грудні 2019 р., коли Москва та Київ погодилися на припинення вогню. Лінія контакту контролювалася спостерігачами ОБСЄ, які повідомили про продовження обстрілів

(Talks on Ukraine conflict end with little signs of progress = [Розмови про конфлікт в Україні закінчуються незначними ознаками прогресу] // The News. – Islamabad, 2020. – 01.05. (<https://www.thenews.com.pk/print/652241-talks-on-ukraine-conflict-end-with-little-signs-of-progress>)).

Генерал ФСБ А. Бурлака – найвищий російський чиновник, який пов'язаний із розстрілом рейсу МН17. За даними розслідування він керував російськими сепаратистами в Україні та відповідав за постачання їм зброї в той час, коли ракетний пусковий апарат ВУК, який збив літальний апарат, перетинав кордон. Кремль відмовився коментувати звинувачення

(Top Russian intelligence general ran Ukraine separatists when MH17 was shot down, report finds = [Вищий генерал російської розвідки керував сепаратистами в Україні, коли МН17 був збитий, повідомляють слідчі] // The Telegraph. – London, 2020. – 01.05. (<https://www.telegraph.co.uk/news/2020/04/29/top-russian-intelligence-general-ran-ukraine-separatists-mh17/>)).

Автор вважає, що «Росія слабшає, і країна все більше хоче вийти з-під гніту санкцій, накладених на неї з-за захоплення Криму і військових дій в Східній Україні». А. Меркель приділила багато уваги майбутньому України, і під час її головування відносини ЄС і Росії навряд чи стануть кращими. «Однак поки ситуація в Україні зберігається, цілком можливо, що коронавірус просто поглибить прірву в стосунках Євросоюзу і Росії», – констатує автор

(Mikkonen, Erkkä. Kirjeenvaihtajien analyysi: Venäjä auttoi kaatamaan fasismin Euroopassa 75 vuotta sitten, mutta EU: n mielestä se ei ole syy luopua pakotteista = [75 років тому Росія допомогла Європі перемогти фашизм, але ЄС не вважає це причиною для скасування санкцій] / E. Mikkonen // Yle. – Helsinki, 2020. – 08.05. (<https://yle.fi/uutiset/3-11340407?origin=rss>)).

У рамках розвитку воєнно-політичного діалогу зі стратегічними партнерами України, міністр оборони України А. Таран провів телефонну розмову із надзвичайним і повноважним послом Канади в Україні Л. Галадзою. Сторони обговорили важливі питання двосторонньої співпраці, зокрема пріоритетних напрямів оборонної реформи та узгодили спільні дії на короткострокову перспективу

(Міністр оборони України та надзвичайний і повноважний посол Канади в Україні обговорили важливі питання співпраці // Гомін України. – Торонто, 2020. – 05.05. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21987/group/5>)).

У Європейському парламенті вважають, що до «розширених міжнародних миротворчих сил вздовж українсько-російського кордону» повинна увійти місія ЄС. Проект звіту щодо «Східного партнерства» розгляне Комітет у закордонних справах Європейського парламенту, а схвалити його можуть у травні. С. Кислиця, постійний представник України при ООН, зауважив, що хоч у Києві й продовжують розраховувати на миротворчу місію, наразі це практично неможливо. С. Лавров, міністр закордонних справ РФ, не вбачає можливості проведення перемовин президентів України, Франції та РФ, а також канцлера Німеччини доти, доки не реалізують рішення їхньої грудневої зустрічі. Також з цього питання висловились В. Пристайко (колишній міністр закордонних справ України) та О. Левченко (колишній посол України в Хорватії)

(Голод, Ігор. Європарламент укотре запропонував відправити в Україну «блакитні шоломи» / І. Голод // Міст. – Торонто, 2020. – 03.05. (<http://meest-online.com/vybir-redaktsiji/evroparlament-ukotre-zaproponuvav-vidpravtyty-v-ukrajinu-blakytyni-sholomy/>)).

В Україні нарешті з'явиться посол США. Президент Д. Трамп номінував 71-річного К. Дейтона, відставного генерал-лейтенанта, пов'язаного з воєнною розвідкою, дипломата й експерта, представляти інтереси США у Києві. Це рішення, безумовно, має стати позитивним для українсько-американських відносин, адже воно було довгоочікуваним і відбулося із запізненням на один рік – з моменту завершення у травні 2019 р. роботи в Україні як посла США М. Йованович

(Довгопол, Ярослав. Новий посол США в Україні: генерал з нестандартними рішеннями / Я. Довгопол // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 08.05. (<https://ukrslovo.net/swa/99395.html>)).

Мер Берліна хотів вшанувати закінчення війни з представниками Росії та України. Посол України у Німеччині А. Мельник відмовився від участі в церемонії вшанування завершення Другої світової війни у Берліні спільно з представниками

Росії. «Навіть у найкошмарнішому сні я не міг би собі уявити покладання вінків поруч із представником країни, яка понад шість років веде цинічну і криваву війну на Сході України. Станом на сьогодні 14 тисяч українців було вбито у ході все ще триваючої російської агресії», – така позиція українського посла в Німеччині А. Мельника

(Петков, Александър. Украинският посланик отхвърли поканата на кмета на Берлин за отбелязване на края на ВСВ = [Посол України відхилив запрошення мера Берліна відзначити кінець Другої світової війни] / А. Петков // Факти. – Sofia, 2020. – 02.05. (<https://fakti.bg/world/470705-ukrainskiat-poslanik-othvarli-pokanata-na-kmeta-na-berlin-za-otbelazvane-na-kraa-na-vsuv>)).

Уряд України шукає всі варіанти розвитку стратегічного партнерства з США. Про це заявив глава Офісу Президента А. Єрмак. Він наголосив, що ведуться переговори з цього приводу і що наразі відносини між двома країнами мінливі. А. Єрмак вважає, що Україна є невіддільною частиною Європи, тому успіх країни може стати успіхом для США та Європи. А. Єрмак наголосив, що країна готова зробити все можливе для поліпшення відносин

(Стойчев, Росен. Украина търси партньорство със САЩ = [Україна шукає партнерства з США] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2020. – 04.05. (<https://fakti.bg/world/471406-ukraina-tarsi-partnyorstvo-sas-sasht>)).

Міністерство закордонних справ України привітало рішення президента США Д. Трампа, пов'язане з призначенням нового американського посла в Києві. Як підкреслив глава українського відомства Д. Кулеба, який раніше зустрічався з К. Дейтоном, «наша взаємодія завжди було відмінною»

(В Києве привітали нову кандидатуру на пост посла США = [У Києві вітали нову кандидатуру на посаду посла США] // Ехо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 03.05. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30590084.html>)).

«У Грузії абсолютна більшість населення, за опитуваннями, мене підтримує. Навіть серед людей, які мене не підтримували і не підтримують, немає жодної людини розсудливої, який хотів би погіршення відносин з Україною. Це є вбивчим для будь-якої грузинської влади», – заявив М. Саакашвілі після його призначення головою Виконавчого комітету з питань реформ в Україні. На які опитування він посилався, М. Саакашвілі не уточнив, але якщо його «абсолютною більшістю населення» вважати за даними січневого опитування NDI в Грузії, то це 26 %. «Саме стільки опитаних підтримують М. Саакашвілі», – констатує автор

(Паресишвили, Мзия. Новый пост Саакашвили: триумф или поражение? = [Новий пост Саакашвілі: тріумф чи поразка?] / М. Паресишвили // Ехо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 08.05. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30601657.html>)).

Колишній прем'єр-міністр України та лідер партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко отримала у США 148 млн грн., що дорівнює 5,5 млн дол. Сума є

компенсацією за «політичні репресії», здійснені над нею в період 2011-2014 рр. Сума Ю. Тимошенко була включена до податкової декларації влади США. У 2011 р. проти Ю. Тимошенко було порушено кримінальну справу за зловживання владою під час укладення газової угоди з Росією у 2009 р. Вона отримала 7-річний вирок. В результаті Майдану Ю. Тимошенко була звільнена у 2014 р. Суму виплатила нинішня компанія Reid, Sollins, Tsai LLP в рамках досудового врегулювання в США

(Богданова, Милена. Експрем'єр стана доларов мільйонер = [Колишній прем'єр-міністр стала мільйонером] / М. Богданова // Факти. – Sofia, 2020. – 04.05. (<https://fakti.bg/world/471346-ekspremier-stana-dolarov-milioner>)).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Україна сподівається на поглиблення співпраці з країнами ЄС і перегляд умов угоди про асоціацію з ЄС, заявив віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції В. Пристайко. За словами В. Пристайка, можна поглибити співпрацю з ЄС у цифровій сфері, питаннях митниці, правосуддя та оборони

(Ukrainos vicepremjeras tikisi, kad bus peržiūrėtas asociacijos su ES susitarimas = [Віце-прем'єр-міністр України сподівається, що угода про асоціацію з ЄС буде переглянута] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 12.05. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/05/12/news/ukrainos-vicepremjeras-tikisi-kad-bus-perziuretas-asociacijos-su-es-susitarimas-14857915/>)).

Глава зовнішньополітичного відомства ЄС Ж. Боррель назвав Україну ключовим партнером ЄС серед східних сусідів Євросоюзу. «Ніхто не підтримує Україну більше, ніж Європейський Союз», – сказав він. За словами глави зовнішньополітичного відомства ЄС, зараз необхідно зосередитися на втіленні в життя угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а в перспективі можлива і більш тісна інтеграція. Ж. Боррель також закликав забезпечити вільний доступ гуманітарної допомоги до Донбасу, в тому числі в регіони, контрольовані сепаратистами, яких підтримує Росія

(Глава внешней политики ЕС – о санкциях, дезинформации и вирусе = [Глава зовнішньої політики ЄС – про санкції, дезінформації та вірус] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 01.05. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30585506.html>)).

НАТО

НАТО посилив свою військову присутність у Європі. Про це сказав Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг, привітавши Болгарію та болгарських військовослужбовців за внесок у місії та операції НАТО. «Чорноморський регіон стикається з викликами російської агресії. Наслідки агресивних дій Росії ми зараз бачимо. Росія незаконно анексували Крим та продовжує підтримувати сепаратистів на сході України. Тому безпека в Чорноморському регіоні дуже важлива. З боку Росії йде кіберзагроза, наслідки якої ми теж бачимо в Україні та в Чорноморському регіоні. А це не є добре. І НАТО стоїть на сторожі безпеки», – зазначив Є. Столтенберг

(Джамбазов, Денис. НАТО: Бґларія е важна, зашто сме заплашени от Русия в Черно море = [НАТО: Болгарія важлива, оскільки нам загрожує Росія в Чорному морі] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2020. – 07.05. (<https://fakti.bg/world/472000-nato-bulgaria-e-vajna-zashoto-sme-zaplasheni-ot-rusia-v-chno-more>)).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

На думку Т. Кузьо, британського та українського політолога, Президент України В. Зеленський зробив припинення триваючої війни країни з Росією своїм головним пріоритетом. Однак його небажання вважати Москву публічно відповідальною за конфлікт, може ускладнити зусилля із забезпечення миру. Українська громадськість вже не має ілюзій щодо російської відповідальності за війну. Тепер В. Зеленський, на думку Т. Кузьо, повинен дати зрозуміти Москві, що керівництво країни також об'єднане у визнанні та протистоянні російській агресії

(Kuzio, Taras. Zelensky prefers to stay silent on Russian war guilt = [Зеленський вважає за краще мовчати про російську вину] / T. Kuzio // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 04.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/zelensky-prefers-to-stay-silent-on-russian-war-guilt/>)).

Міністр закордонних справ Литви Л. Лінкявічюс заявив, що «вірус не заважає прямій російській агресії проти України». За словами міністра, статистика показує, що кількість обстрілів збільшилася, якщо порівнювати з тим же періодом минулого року. Л. Лінкявічюс наголошує, що в східній частині України з'явилися і додаткові проблеми. «Туди не можуть потрапити спостерігачі Організації з безпеки і співпраці в Європі, незважаючи на те, що їх мандат це дозволяє», – зазначив міністр

(Станкявичюс, Аугустас. Глава МИД Литвы: пандемия не мешает России продолжать агрессию = [Глава МЗС Литвы: пандемія не заважає Росії продовжувати агресію] / А. Станкявичюс // Delfi. – Вильнюс, 2020. – 02.05. (<https://ru.delfi.lt/news/politics/glava-mid-litvy-pandemiya-ne-meshaet-rossii-prodolzhat-agressiyu.d?id=84183941>)).

При В. Путіні традиційне свято Дня Перемоги, те, що раніше було днем подяки і пам'яті, перетворилося в націоналістичне святкування відродження Росії як світової держави. Культ перемоги, який просувається В. Путіним, зіграв центральну роль в пропагандистських зусиллях по виправданню війни Росії проти України. З 1940-х рр. Москва, на думку автора, зображувала боротьбу за незалежність України як фашистський рух, який практично не відрізняється від нацизму. Ця характеристика домінувала в російському висвітленні української Революції гідності 2013-2014 рр. І стала основним посланням інформаційної війни, що супроводжувала захоплення Росією Криму та вторгнення в східну Україну

(Bobrovska, Solomiia. Putin has hijacked WWII to justify Russian aggression = [Путін використовує Другу світову війну, щоб виправдати російську агресію] / S. Bobrovska // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 07.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/putin-has-hijacked-wwii-to-justify-russian-aggression/>)).

Глава Офісу Президента України А. Єрмак заявив, що узгоджувати виконання Мінських угод українська сторона буде з тими представниками «окупованих територій», які не скоювали злочинів, є власниками тільки українських паспортів і представляють громадянське суспільство. Головною стороною конфлікту А. Єрмак назвав Росію

(Соловьев, Владимир. Ультиматум по-киевски. Власти України обозначили, с кем теперь будут вести переговоры о мире в Донбассе = [Ультиматум по-київськи. Влада України позначила, з ким тепер буде вести переговори про мир на Донбасі] / В. Соловьев // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 05.05. (<https://www.kommersant.ru/doc/4336469>)).

Відомий український журналіст В. Портников наголошує, що А. Єрмак «свої ініціативи пропонує не тільки міжнародної громадськості, але і Президенту В. Зеленському. А. Єрмаку важливо демонструвати В. Зеленському свою ефективність, показувати, що скоро і питання врегулювання ситуації на Донбасі буде зрушено з мертвої точки. Від цього залежать обсяги влади і впливу А. Єрмака в Україні. За великим рахунком, імітація врегулювання на Донбасі – його дорога до влади»

(Портников, Віталій. Путін не зацікавлений у припиненні війни / В. Портников // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 08.05. (<https://ukrslovo.net/svit/99337.html>)).

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Компанія Domus Capital, яка є власником бренду пива Quinas, отримала інвестиції від російського бізнесмена К. Балицького в той час, коли португальська група готується до виходу на російський та український ринки. Вступ нового акціонера полегшить компанії прибуття в Україну, оскільки бізнесмен також має зв'язки для розповсюдження в цій країні. Планується, що в Україні Quinas буде присутній у вільному розповсюдженні

(Lusa, . Cerveja Quinas atrai investimento russo e prepara entrada na Rússia e Ucrânia = [Пиво Quinas залучає російські інвестиції та готується до виходу на ринки Росії та України] / Lusa // Correio da Manhã. – Lisboa, 2020. – 01.05. (https://www.cmjornal.pt/economia/detalhe/cerveja-quinas-atrai-investimento-russo-e-prepara-entrada-na-russia-e-ucrania?ref=Pesquisa_Destaques)).

Україна пообіцяла не купувати електроенергію з Астравської атомної електростанції, заявив міністр енергетики Ж. Вайчюнас. Він обговорив це питання з тимчасовим міністром енергетики та довілля України О. Буславець. За словами Ж. Вайчюнаса, це схвалення українського міністра є важливим сигналом для ЄС, країн Балтії та Польщі. Український парламент обговорює законопроект про інтеграцію країни в європейську енергетичну систему, пропонуючи заборонити комерційний імпорт електроенергії з країн, що не входять в ЄС або з країн-членів Енергетичного союзу

(Ukrainos pažadas – nepirks elektros iš Astravo AE = [Обіцянка України – не буде купувати електроенергію з Астравської АЕС] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 07.05. (<https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2020/05/07/news/ukrainos-pazadas---nepirks-elektros-is-astravo-ae-14802942/>)).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Covid-19 – це глобальна криза, але її вплив на зони бойових дій виявиться виключно трагічним. Ніде це так не очевидно, як у постраждалому від конфлікту регіоні Донбасу на сході України. Внутрішньо переміщене та постраждале від конфлікту населення цього регіону переважно є літніми людьми, яким в основному загрожує вірус. Посилює цю проблему стримувальна стратегія українського уряду, яка, на думку авторів статті, призвела до закриття контрольно-пропускних пунктів в'їзду-виїзду по лінії контакту

(Fritz, Eric. East Ukraine: Between a pandemic and a war zone = [Східна Україна: між пандемією та зоною війни] / E. Fritz // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 04.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/east-ukraine-between-a-pandemic-and-a-war-zone/>)).

Туреччина повернула дев'ять українських громадян з Аргентини разом з турецькими емігрантами в рамках операцій з надання допомоги під час пандемії коронавірусу. Посол України в Туреччині заявив, що шість інших країн відхилили їх прохання про репатріацію громадян. Посол запевнив, що громадяни України дотримуватимуться обов'язкових правил карантину, а потім будуть відправлені назад в Україну через Мінськ

(Turkey brings back expats, Ukrainians from Argentina = [Туреччина повернула мігрантів, громадян України з Аргентини] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 07.05. (<https://www.dailysabah.com/turkey/turkey-brings-back-expats-ukrainians-from-argentina/news>)).

Місцева влада в Україні від початку епідемії коронавірусної хвороби ухвалювала власні рішення стосовно карантину. Частина мерів розпочала відкрите протистояння з центром. Карантин в Україні через епідемію коронавірусної хвороби COVID-19 поки що продовжено до 22 травня, щоправда, з певними послабленнями. Очікується, що вже з 11 травня знову буде дозволено гуляти в парках і скверах, а за дотримання протиепідемічних умов запрацюють, зокрема перукарні, крамниці, які торгують непродовольчими товарами, стоматологічні кабінети. Як пояснив прем'єр-міністр Д. Шмигаль, в країні діятиме, так званий, адаптивний карантин, який посилюватимуть чи послаблюватимуть залежно від спалахів хвороби в окремих регіонах. Але поки решта України ще чекає на такі послаблення обмежень, у Черкасах місцева влада уже дозволила відкритися низці магазинів, майстерень, салонів, ярмаркам та літнім майданчикам ресторанів. Мер цього міста А. Бондаренко, який ще півтора місяця тому закликав дотримуватися карантину, пояснив свою нинішню позицію вибіркоvim застосуванням законів в Україні. «На жаль, вибіркоче

застосування закону України виключно діє тільки на простих громадян. Воно не діє на «Велюри» і багато іншого», – цитують українські ЗМІ мера Черкас

(Журавльова, Ольга. Антикарантинний спротив. Чому українські мери протистоять центру / О. Журавльова // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 06.05. (<https://p.dw.com/p/3brr0>)).

Президент України В. Зеленський заявив про наміри позбавити зарплат або звільнити голів обласних державних адміністрацій у тих регіонах, де не розраховалися з медиками. Глава держави наголосив, що уряд ще в середині квітня переказав кошти для виплати надбавок медикам, які працюють з хворими з коронавірусною інфекцією. Проте в окремих регіонах є випадки, коли ці кошти виплачені не були. «Усім головам ОДА доручаю найближчими днями повністю погасити заборгованість перед лікарями. На наступному тижні ми отримаємо повну інформацію по кожній лікарні та кожному медичному працівнику щодо одержання ними заробітної плати та надбавок. У тих регіонах, де будуть невивплати, голови ОДА щонайменше будуть позбавлені зарплати, а можливо, і позбавлені своїх посад», – наголосив В. Зеленський. Під час засідання уряду міністр охорони здоров'я України М. Степанов повідомив, що медики, які борються з COVID-19, до кінця поточного тижня отримають обіцяні 300 % доплати. М. Степанов зазначив, що під час розрахунку зарплат місцева влада «почала користуватися наказом мінсоцполітики за 2003 р., де є слова «за відпрацьований час». Він дав доручення заступникам голів облдержадміністрацій і керівникам департаментів охорони здоров'я, щоб до 8 травня медпрацівники отримали всі обіцяні доплати

(Зеленський пригрозив звільнити голів ОДА там, де не заплатили медикам // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 06.05. (<https://p.dw.com/p/3brz3>)).

Президент України В. Зеленський застеріг щодо важких наслідків негайного скасування карантину в країні. У відеозверненні він заявив, що влада усвідомлює негативний вплив карантину на економіку. «Але потенційні втрати від високої захворюваності та смертності – катастрофічні», – зауважив В. Зеленський. За його словами, повне скасування карантину негайно матиме шокуючі наслідки. «Якщо завтра ми повернемося до звичного нам ритму життя – це потенційно плюс 120 тис. смертей до кінця року», – заявив В. Зеленський з посиланням на дослідження. Він наголосив, що саме тому пом'якшення карантину не може бути передчасним. «Перше пом'якшення карантинних заходів відбудеться 11 травня. Будуть відкриті, зокрема парки, сквери, салони краси, літні майданчики кафе та ресторанів», – зазначив Президент України. Значну частину звернення В. Зеленський присвятив питанню медичної реформи. «Правда полягає в тому, що реформа має як великі плюси, так і очевидні мінуси. Наше завдання – зберегти всі позитивні моменти та терміново виправити помилки», – сказав В. Зеленський. Він закликав міністра охорони здоров'я, голову профільного комітету Верховної Ради та головного санітарного лікаря України внести відповідні пропозиції. «Нам потрібне не згорання реформи, а її покращення. Визнання помилок та їхнє виправлення», – зауважив В. Зеленський

(Думанська, Марія. Зеленський застеріг щодо великої кількості жертв у разі негайного скасування карантину / М. Думанська // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 04.05. (<https://p.dw.com/p/3blMY>)).

Україна витратила на боротьбу з епідемією коронавірусу 1,8 млрд бюджетних коштів, починаючи з березня. За даними Державної казначейської служби України, з 1 березня по 29 квітня 2020 р. коштом бюджетів усіх рівнів здійснено платежі на суму 1,8 млрд грн. Зокрема, понад 640 млн грн. було витрачено на медикаменти й медичні вироби. 552,8 млн грн. – на придбання медичного обладнання, 462,5 млн грн – на медичні маски, антисептики й експрес-тести. 121,6 млн грн. витратили на послуги з надання нерегулярних пасажирських перевезень (організацію перевезення пацієнтів, хворих на коронавірус, медичних працівників, перевезення персоналу). 22,1 млн грн. спрямували на роботи з капітального ремонту об'єктів, 4,2 млн грн. – на харчування пацієнтів, хворих на коронавірус

(Вінкельмаєр, Аніта. Україна витратила на боротьбу з коронавірусом майже два мільярди гривень / А. Вінкельмаєр // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 06.05. (<https://p.dw.com/p/3bqIK>)).

Кожна п'ята людина заражена коронавірусною інфекцією в Україні є медичним працівником. Статистика місцевого МОЗ про це свідчить. Існує кілька причин тривожного стану: від відсутності захисних медичних засобів, через незнання того, як правильно їх використовувати, до некерованого управління кризовими ситуаціями в лікарнях. Із зареєстрованих майже 9 500 інфікованих людей, понад 1700 – персонал лікарні

(Ukrajínští zdravotníci podléhají koronaviru. Tvoří již pětinu infikovaných = [Українські медичні працівники піддаються коронавірусу. Вони вже становлять п'яту частину заражених] // iDNES.cz. – Praga, 2020. – 01.05. (https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/ukrajina-zdravotnici-koronavirus.A200428_182738_zahranicni_jum)).

Кількість зареєстрованих інфікованих в Україні на початку травня зростає майже до 12 тис. У країні, що нараховує 43 млн. жителів, в епідемії загинуло 288 людей. Швидкість розмноження інфекції зменшується, але кількість нових інфікованих все ж перевищує кількість тих, що видужали

(Gergely, Nyilas. Ukrajnaban 12 ezer fertőzött van = [В Україні 12 тис. заражених] / N. Gergely // Index.hu. – Budapest, 2020. – 03.05. (https://index.hu/belfold/2020/05/03/koronavirus_hirek_vasarnap_jarvany/ukrajnaban_12_ezer_fertozott_van/)).

Міністр охорони здоров'я М. Степанов заявив, що в Україні уряд вирішив дозволити проведення запланованих операцій у лікарнях, які були призупинені під час національного карантину, запровадженого майже два місяці тому для стримування поширення коронавірусної інфекції. Однак він додав, що відтепер

дозволятимуться лише хірургічні операції чи лікарняні з причин, які стали «дуже необхідними» для здоров'я людини

(András, Iván. Egy hete több a gyógyultak száma a napi új fertőzöttekénél Szlovákiában = [Кількість хворих, які вилікувалис, за тиждень перевищує кількість нових інфікованих за добу в Словаччині] / I. András // Index.hu. – Budapest, 2020. – 05.05. (https://index.hu/kulfold/2020/05/04/kinai_koronavirus_szlovakia_romania_ukrajna_jarvany/)).

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов заявив, що станом на 9 травня кількість ідентифікованих інфікованих людей зросла до 14 710, від хвороби одужали 2 099 чоловік, 203 з них за минулу добу. Дві найбільш інфіковані області залишаються незмінними – у Чернівецькій області були виявлені 2179 інфікованих, у Києві 1771 випадок зараження

(János, Fehér. Minszket nem érdekli a koronavírus, 14 ezer ember volt a katonai parádén = [Мінськ не цікавиться коронавірусом, на військовому параді було 14 тис. осіб] / F. János // Index.hu. – Budapest, 2020. – 09.05. (https://index.hu/kulfold/2020/05/09/tobb_ezer_ember_feherorosz_gyozelem_napja_parade_koronavirus_orsz_ukran_helyzet/)).

Ситуація в Україні щодо коронавірусної епідемії сприятлива для того, щоб почалося поступове скасування карантину, заявив міністр охорони здоров'я М. Степанов. Глава міністерства визнав, що в Україні люди зараз втомилися від карантину і тому вважає абсолютно необхідним зняти обмеження з 11 травня

(Sajó, Dávid. Közel 8 ezerrel nőtt egy nap alatt a fertőzöttek száma Oroszországban = [Кількість заражених в Росії людей зросла майже на 8 тис. за один день] / D. Sajó // Index.hu. – Budapest, 2020. – 01.05. (https://index.hu/kulfold/2020/05/01/kozel_8_ezerrel_nott_egy_nap_alatt_a_fertozottek_szama_orszorszagban/)).

Заступник голови Міністерства охорони здоров'я України І. Микичак, вважає, що високий рівень захворюваності коронавірусом серед українських медпрацівників має кілька причин. Це брак засобів індивідуального захисту і порушення приписів нормативних документів. Крім того, керівництво ряду медустанов не змогло належним чином визначити маршрут пацієнтів. Заступник голови МОЗ також додала, що медики найбільше тестуються, тому серед них частіше виявляють хворих

(Минздрав Украины назвал главные причины высокого уровня заболеваемости COVID-19 среди медиков = [МОЗ України назвав головні причини високого рівня захворюваності COVID-19 серед медиків] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 09.05. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0509/c31519-9688303.html>)).

В Україні підвищили спроможність системи охорони здоров'я й визначили розміри обов'язкового державного страхування працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я, зайнятих у сфері захисту населення від інфекційних

хвороб. Депутати ухвалили 7 травня важливі проекти: закон про масове тестування, закон про страхові виплати для медиків

(Голод, Ігор. Верховна Рада України посилила протидію коронавірусу / І. Голод // Міст. – Торонто, 2020. – 14.05. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/verhovna-rada-ukrajiny-posylyla-protydiyu-koronavirusu/>)).

11 травня набула чинності постанова Кабінету Міністрів України № 343, оприлюднена 4 травня, про послаблення з 11 травня обмежень, запроваджених 12 березня для протидії коронавірусу. А 7 травня – про продовження карантину до 22 травня зі запровадженням певних послаблень із 11 травня. Але послабили карантин не скрізь – його відтермінувала Львівська обласна комісія з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Послаблень наразі не буде на Буковині, яка лідирує в Україні за кількістю інфікованих

(Голод, Ігор. Україна намагається повернутися до нормальних ритмів життя / І. Голод // Міст. – Торонто, 2020. – 14.05. (<http://meest-online.com/ukraine/society/ukrajina-namahajetsya-povernutysya-do-normalnyh-rytmiv-zhyttva/>)).

Українські волонтери зі США зібрали понад 100 тис. дол. для забезпечення захисту українських лікарів, які борються з COVID-19. Про це повідомляється на сторінці «Nova Ukraine» в Facebook. Зазначається, що з зібраної суми в 101 177 тис. дол. вже витратили 65 тис., і найближчими тижнями буде придбано ще більше засобів захисту

(Понад 100 тисяч доларів на засоби захисту для українських медиків зібрали волонтери з США // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/ukrainian-community/99411.html>)).

З 11 травня набуло чинності рішення уряду України щодо послаблення карантину, а нині розглядається можливість переходу із 22 травня до другого етапу послаблень. Про це під час засідання Кабінету Міністрів 13 травня повідомив прем'єр Д. Шмигаль. Він зазначив що повне відновлення роботи громадського транспорту залежатиме від динаміки захворюваності. Також міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства І. Петрашко представив програму створення 500 тис. нових робочих місць

(Лавренюк, Сергій. Денис Шмигаль: «Із 22 травня можливий перехід до другого етапу послаблення карантину» / С. Лавренюк // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/ukraine/день-за-днем/99469.html>)).

Карантин в Україні триватиме по 22 травня. Втім, уже очікується перша хвиля пом'якшення обмежувальних заходів. Щоправда, і без офіційного дозволу Кабміну в багатьох населених пунктах місцева влада оголосила про послаблення карантинних заходів

(Кощенко, Олена. Продовжили, але послабили / О. Кощенко // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/ukraine/день-за-днем/99466.html>)).

Україна продовжує карантин майже до кінця травня, але вводить деякі послаблення. Відповідно до плану уряду мають відкрити парки, зони відпочинку, лісопарки, прибережні райони (крім дитячих майданчиків), перукарні, салони краси, тренування в командних видах спорту, непродовольчі магазини, ресторани, але лише для вивезення їжі на вулицю, автомийки, магазини велосипедів. Працюватимуть нотаріуси, адвокати та аудиторі

(Турція разхлабва мерките, смъртността в Бергамо е скочила с 586 % през март (хронология) = [Туреччина послабила заходи, смертність в Бергамо у березні досягла 586 % (хронологія)] // Факти. – Sofia, 2020. – 04.05. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/05/04/4062366_turciia_razhlabva_merkite_smurnostta_v_bergamo_e/)).

В Україні перебуває понад 50 дітей, які народилися під час карантину в клініках сурогатного материнства. Клініка репродуктивної медицини БіоТех наприкінці квітня оприлюднила відео з немовлятами від сурогатних мам, які знаходяться у київському готелі «Венеція». Наголосивши, що через закриття кордонів дітей не можуть забрати батьки

(Woods, Amanda. Nearly 50 surrogate babies crammed into Ukraine hotel amid coronavirus = [Майже 100 дітей-сурогатів залишилися в готелі України на тлі коронавірусу] / A. Woods // New York Post. – New York, 2020. – 14.05. (<https://nypost.com/2020/05/14/nearly-50-surrogate-babies-crammed-into-hotel-amid-coronavirus/>)).

Сто дітей, народжених сурогатними матерями, перебувають в Україні, а їхні іноземні батьки не можуть приїхати їх забрати через закриття кордонів, пов'язане з коронавірусом. За попередньою інформацією, «понад 100 немовлят чекають своїх батьків у кількох медичних центрах», – сказала Л. Денисова, уповноважена з прав людини в парламенті. Якщо закриття кордонів буде продовжено, народжуватимуться інші діти, і «їх кількість може сягнути майже тисячі», – сказала вона, посилаючись на оцінки київської клініки, що спеціалізується на сурогатному материнстві. Наразі в київському готелі «Венеція», проживає 51 дитина. Лише 15 з них – з батьками, які змогли в'їхати в Україну до закриття. «Здається, все там добре. Є камери, які персонал використовує для візуального спілкування з батьків з їх дітьми», – сказала Л. Денисова, додавши, що «кожну дитину повернуть батькам»

(Une centaine de bébés nés de mères porteuses bloqués en Ukraine [Сто немовлят, народжених сурогатними матерями, заблоковані в Україні] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 14.05. (<https://www.lefigaro.fr/international/coronavirus-une-centaine-de-bebes-nes-de-meres-porteuses-bloques-en-ukraine-20200514>)).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

«Антиколомойський закон», ухвалений 13 травня парламентом, важливий сам по собі як комплексне вирішення відразу кількох проблем, що виникли в банківському секторі України в останні роки. У звичайній ситуації законопроект «про банки» обговорювали тривалий час у пошуках ринкового балансу, врахування всіляких інтересів. Помітно прискорили цей процес наполегливі спроби І. Коломойського повернути собі націоналізований Приватбанк через суд, помножені на таке ж стійке небажання МВФ кредитувати країну, в якій олігарх може отримати найбільший банк і не понести законного покарання

(Самаєва, Юлія. «Антиколомойський» ухвалено, але це тільки початок / Ю. Самаєва // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/ukraine/день-за-днем/99463.html>)).

Представники Європи оголосили про надання підтримки Україні. Посли країн ЄС схвалили цю пропозицію. Україна отримає підтримку для подолання економічних труднощів в розмірі 1,2 млн євро. Проголосували за це рішення 10 країн. Фінансова підтримка надається у вигляді позик. Кошти будуть виплачені двома партіями наступного року

(Стойчев, Росен. ЕС с огромна подкрепа за Украйна = [ЄС підтримає Україну] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2020. – 06.05. (<https://fakti.bg/world/471874-es-s-ogromna-podkrepa-za-ukraina>)).

Міжнародний валютний фонд схвалив запити країн про екстрену допомогу в зв'язку з пандемією коронавірусу на загальну суму 18 млрд. дол., заявила речник організації Д. Райс. Вона також сказала, що МВФ обговорює з Україною надання коштів та механізм резервного кредитування, і переговори тривають

(Личен сътрудник на Тръмп е заразен, Великобритания очаква неவிждана рецесия = [Особистий помічник Трампа заражений, Британію очікує безпрецедентний спад] // Дневник. – Sofia, 2020. – 07.05. (<https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/05/07/4063539-lichen-sutrudnik-na-trump-e-zarazen-velik-obritaniia/>)).

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль сподівається на широку підтримку з боку Німеччини. Про свої очікування Д. Шмигаль розповів у інтерв'ю німецькому ділову виданню Handelsblatt. Від Німеччини український прем'єр розраховує отримати допомогу в боротьбі з коронавірусом, багатомільйонний кредит та плекає надію на підтримку Берліном інтересів України в ЄС та міжнародних фінансових організаціях. «Ми розраховуємо на допомогу в протидії коронавірусній кризі та підтримку в реалізації наших структурних реформ. А ще сподіваємося, що Німеччина підтримуватиме нас під час переговорів зі Світовим банком, ЄБРР та ЄІБ, а також, звісно, з Європейською Комісією, яка ще в квітні схвалила виділення Україні 1,4 мільярда євро», – поділився надією українських урядовців Д. Шмигаль. Окремо Д. Шмигаль згадав і сподівання отримати кредит від Німецького державного банку розвитку на суму 150 млн євро для підтримки середнього бізнесу в Україні, щоб пом'якшити наслідки від кризи, спричиненої коронавірусом

(Brüggmann, Mathias. *Ukrainischer Premier: Gefahr eines Staatsbankrotts ist gebannt* = [Прем'єр-міністр України: уникнути небезпеки державного банкрутства] / M. Brüggmann // *Handelsblatt*. – Düsseldorf, 2020. – 12.05. (<https://app.handelsblatt.com/politik/international/aussicht-auf-iwf-milliarden-ukrainischer-premier-gefahr-eines-staatsbankrotts-ist-gebannt/25818790.html>)).

ЕКОНОМІКА

Національний банк України підрахував, що під час пандемії в Україну повернулося близько 300 тис. українців – 10 % від загальної кількості. Уряд України прагне утримати хоча б частину тих, хто повернувся, пропонуючи їм дешеві позики для відкриття бізнесу. Проект «Велике будівництво» з модернізації доріг додасть 170 тис. робочих місць. Компанії, які прагнуть заповнити українцями сезонні позиції в США, Фінляндії та Німеччині повинні надавати медичне страхування та договори на не менше трьох місяців

(Timu, Andra. *The Virus Sent Millions of European Workers Home, Some Forever* = [Вірус відправив мільйони європейських робітників додому, деяких назавжди] / A. Timu // *Bloomberg*. – New York, 2020. – 12.05. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-05-12/the-virus-sent-millions-of-european-workers-home-some-forever>)).

Ч. Деронг, голова групи China Baowu вважає, що Китай є найбільшим світовим імпортером товарів. Починаючи з 2019 р., Baosteel активно просуває торгівлю залізною рудою із зарубіжними постачальниками. У заяві, опублікованій у лютому, компанія зазначила, що уклала угоди з експортерами з таких країн як Південна Африка та Україна щодо закупок вартістю 240 млн юанів

(Ying, Wang. *Baosteel, Rio Tinto ink yuan-based iron ore deal* = [Baosteel і Rio Tinto уклали угоду з видобутку залізної руди] / W. Ying // *China Daily*. – Beijing, 2020. – 13.05. (<https://global.chinadaily.com.cn/a/202005/13/WS5ebb4519a310a8b2411553c8.html>)).

Тільки після того, як в Україні були скасовані ввізні мита і податок з продажів (20 %) старих електромобілів, кількість електромобілів збільшилася там у шість разів у порівнянні з 2018 р. Наразі їх налічується понад 16 тис. Українська асоціація автовиробників (УкрАутопром) тільки в 2019 р. нарахувала 7542 додаткових електромобілів. Якщо Білорусь буде слідувати українським стандартам, кількість електромобілів на білоруських дорогах може значно зрости

(Testawski, Bartosz. *Białoruski samochód elektryczny na energię z Ostrowca?* = [Білоруський електромобіль для виробництва енергії з Островця?] / B. Testawski // *Biznes Alert*. – *Biznes Alert*, 2020. – 09.05. (<https://biznesalert.pl/bialorus-elektrownia-jadrowa-ostrowiec-elektromobilnosc-energetyka/>)).

Німецька автопромисловість починає відновлюватися. Слідом за нею поступово відновлюється і виробництво автокомпонентів в Україні. Вимушений простій для українців виявився значно болючішим, ніж для німців. Два заводи Leoni на заході України, на яких працюють 7 тис. робітників, простояли півтора місяця

через пандемію COVID-19 і зупинку автозаводів-замовників у Німеччині та інших країнах. У прес-службі Leoni AG повідомили, що почали відновлення виробництва на українських заводах 4 травня і що вони вже виходять на 70 % від докарантинних обсягів

(Тейзе, Євген. Криза німецького автопрому: тисячі робочих місць в Україні під загрозою / Є. Тейзе // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 11.05. (<https://p.dw.com/p/3bx5t>)).

Від початку карантину в Україні статус безробітних отримали майже 156 тис. людей. Рівень безробіття в Україні на початку травня цього року виявився на 48 % більшим у порівнянні з аналогічним показником річної давності. Про це говориться у повідомленні прес-служби Державного центру зайнятості. Для порівняння, станом на 4 травня попереднього року кількість безробітних в Україні становила 308,3 тис. осіб. Ще відчутніше зменшилася кількість вакансій на ринку праці. Станом на початок травня їх стало на 60 % менше, ніж було у травні минулого року

(Голубов, Олександр. Кількість безробітних в Україні зростає майже на 50 відсотків / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 05.05. (<https://p.dw.com/p/3bnAS>)).

Інтерв'ю з А. Маркусом – головою правління Німецько-Української промислово-торговельної палати, в якому зазначено, що найбільшими німецькими роботодавцями в Україні є постачальники компонентів для німецької автопромисловості. Вони створили в Україні 30 тис. робочих місць. Нині у Німеччині автовиробництво різко скоротилося через пандемію COVID-19, пов'язаний з нею карантин та його економічні наслідки. Для українських заводів це обернулося різким скороченням або й повною зупинкою виробництва. Проблема у тім, що в Україні немає державних виплат робітникам на такі випадки, як це є у Німеччині. Є лише можливість по закону, якщо підприємство не може сплачувати зарплатню на період простою, відправити робітників у «тимчасове безробіття». Але для цього треба закрити завод або цілий окремий підрозділ, щоб соціальні служби взяли на себе виплати з безробіття. На щастя, підприємства знову починають поступово відновлювати виробництво. Компанії інвестували у створення нових умов праці під час карантину. Але завантаження заводів залишатиметься поки що на низькому рівні. Адже німецькі заводи лише поступово відновлюють виробництво і не працюватимуть на повну потужність

(Тейзе, Євген. Інвесторам не потрібні ні няні Зеленського, ні тілоохоронці Кличка / Є. Тейзе // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 05.05. (<https://p.dw.com/p/3blBL>)).

Посол України в Німеччині А. Мельник заявив, що отримав кілька офіційних запитів від Берліна, щоб дозволити українським сезонним працівникам поїхати до Німеччини. Прем'єр-міністр Д. Шмигаль говорив про подібні запити низки західноєвропейських країн. Він зазначив, що Україна готова домовитися про це, але в нинішній ситуації Україна має можливості домовитися про гідні цивілізовані умови праці для своїх громадян, які працюють за кордоном

(Németországna kellenek az ukrán idénymunkások, Ukrajna megpróbál jó feltételeket kialakítani = [Німеччині потрібні українські сезонні працівники, Україна намагається домовитися про хороші умови] // Index.hu. – Budapest, 2020. – 10.05. (https://index.hu/kulfold/2020/05/10/nemetorszagnak_kellenek_az_ukran_idenymunkasok_ukrajna_megprobal_jo_felteteleket_kialkudni/)).

Міністр охорони здоров'я М. Степанов заявив, що влада України планує 11 травня почати ослаблення обмежень для малого бізнесу, введених через епідемію коронавірусу нового типу, а з 1 травня відновити роботу продовольчих ринків, оскільки вони дуже важливі для української економіки і формування цін на продукти харчування

(Украина планирует 11 мая начать смягчение карантина для малого бизнеса = [Україна планує 11 травня почати пом'якшення карантину для малого бізнесу] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 01.05. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0501/c31519-9686251.html>)).

Заступник директора Центру економічної стратегії М. Репко заявила в інтерв'ю Сінхуа, що найбільші галузі української економіки – сільське господарство, харчова промисловість і металургія – поки не відчували кризи повною мірою. Старший науковий співробітник Центру В. Кравчук закликав не розраховувати на швидке відродження української економіки. «Я не впевнений, що за наступний рік ми вийдемо на рівень 2019 року», – констатував він

(Влияние карантина на економику Украины = [Вплив карантину на економіку України] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 15.05. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0515/c31519-9690643.html>)).

В Україні вступають в силу спецмита в розмірі 65 % на імпорт російського вугілля. Рішення прийнято для захисту внутрішнього ринку. Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль заявив, що мита торкнуться поставки вугілля, яким країна могла б забезпечити себе сама

(Украина ввела спецпошлины на российский уголь = [Україна ввела спецмита на російське вугілля] // Известия. – Москва, 2020. – 01.05. (<https://iz.ru/1006744/2020-05-01/ukraina-vvela-spetcposhliny-na-rossiiskii-ugol>)).

У перші два місяці 2020 р. Україна імпортувала в російську компанію «ТВЕЛ» ядерного палива на 12,965 млн дол., а сума шведського підрозділу американської «Вестінгауз» – вартістю 7,9 тис. дол. Про це свідчать дані Державного управління статистики України. Частка «ТВЕЛ» у січні та лютому 2020 р. в імпорті ядерного палива в країні становить 99,94 % повідомляє «Атомна енергія». Імпорт ядерного палива в Україну з TVEL у 2019 р. склав загалом 240,909 млн дол., а від «Вестінгауз» – за 155,98 млн дол. Частка американської компанії минулого року становила 39,3 %, а ТВЕЛ – 60,7 %

(Джамбазов, Денис. 99,9 % от ядреното гориво в Украйна е внесено от Русия = [99,9 % ядерного палива Украйна імпортує з Росії] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2020. – 05.05. (<https://fakti.bg/world/471740-999-ot-adrenoto-gorivo-v-ukraina-e-vneseno-ot-rusia>)).

Після запровадження карантину внаслідок коронавірусної хвороби велика частина українського бізнесу змушена була закритися або прилаштуватися до нових правил гри. Попри заборону, низка закладів продовжує працювати. Роботу українського бізнесу під час карантину регулює постанова Кабміну № 211, яка стосується запобігання COVID-19. Від першого її ухвалення 11 березня, цей документ змінювали вісім разів, поступово розширюючи перелік дозволеного. У чинному документі йдеться про те, що до 11 травня заборонено роботу всіх суб'єктів господарювання, що передбачають приймання відвідувачів. Зокрема, це кафе, ресторани, салони, торгово-розважальні комплекси, салони і низка магазинів. Торгувати дозволено обмеженим переліком товарів, а саме продуктами харчування, пальним, деталями та приладдям транспортних засобів та сільськогосподарської техніки, засобами гігієни, лікарськими засобами та медичними виробами, засобами реабілітації, ветеринарними препаратами, кормами, агрохімікатами, насінням і садивним матеріалом. «Деякі бізнеси, які все-таки не можуть взагалі припинити свою діяльність, продовжують працювати або користуючись деякими послабленнями в постанові Кабміну, або все ж таки порушуючи ці норми, тому що вони справді дуже жорсткі», – змальовує українські реалії президент Асоціації приватних роботодавців О. Чумак

(Журавльова, Ольга. Епідемія коронавірусу: як український бізнес обходить карантин / О. Журавльова // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 04.05. (<https://p.dw.com/p/3bITs>)).

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Український експорт зерна досяг найвищого рівня – 50,4 млн. тонн, на чверть більше, ніж у попередні роки. За останніми прогнозами Міністерства сільського господарства США, Україна експортує 57,34 млн тонн зерна

(Eksportuodama grūdus Ukraina pasiekė visų laikų rekordą = [Україна досягла рекорду з експорту зерна] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 05.05. (<https://www.lrytas.lt/musuzeme/naujienos/2020/05/05/news/eksportuodama-grudus-ukraina-pasieke-visu-laiku-rekorda-14769908/>)).

Коли кордони були закриті через пандемію коронавірусу, відсутність сезонних робітників, в основному людей, які приїжджали з України, стала турбувати польських фермерів. Польща розробила рішення, які дозволяють працівникам приїжджати до Польщі на сезонну роботу в сільському господарстві

(Testy na koronawirus na koszt rolnika i praca na kwarantannie. Są wytyczne ws. pracowników sezonowych = [Коронавірусні тести за рахунок фермера та карантинна робота. Існують рекомендації для сезонних працівників] // Wprost. – Warsaw, 2020. – 11.05. (<https://biznes.wprost.pl/gospodarka/rolnictwo/10324801/testy-na-koronawirus-na-koszt-rolnika-i-praca-na-kwarantannie-sa-wytyczne-ws-pracownikow-sezonowych.html>)).

РЕФОРМИ

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов знову розкритикував медичну реформу. Зокрема, він стверджує, що реформа передбачала закриття лікарень і масове звільнення медиків, наголошуючи, що розроблена попередниками версія медичної реформи не адаптована до українських реалій. «Реформа системи охорони здоров'я України, розроблена попередніми керівниками МОЗ, заснована на окремих елементах моделей західних країн, але зовсім не адаптована до українських реалій», – заявив М. Степанов у ефірі програми «Право на владу». «Коли ми почали аналізувати стару версію другого етапу реформи, ми побачили, що нас чекає закриття 332 лікарень у всій Україні, тому що вони отримали на 50 % менше коштів, ніж навіть у минулому році. Нас чекає звільнення від 50 до 70 тис. наших медичних працівників», – стверджує міністр. М. Степанов вважає, що другий етап медреформи призвів би до закриття протитуберкульозної служби й масового закриття психіатричних лікарень. «Під загрозою опинилася екстрена медична допомога. У деяких областях недофінансування на рівні 60-80 %. Це призведе до скорочення 30 % бригад швидкої допомоги», – наголосив міністр

(Вінкельмаєр, Аніта. Степанов: Медреформа попередників не адаптована до українських реалій / А. Вінкельмаєр // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 08.05. (<https://p.dw.com/p/3bvEU>)).

Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) України ініціює внесення змін до системи медичних гарантій, яка запроваджувалася в межах другого етапу медичної реформи. Про це заявив очільник МОЗ М. Степанов. За його словами, другий етап реформи не провіщає «нічого доброго» ні для медиків, ні для пацієнтів, і може призвести до закриття 332 лікарень. «МОЗ терміново готує зміни до деяких нормативно-правових актів, якими буде передбачено, що всі заклади охорони здоров'я, які надають спеціалізовану і високоспеціалізовану медичну допомогу, отримують фінансування з державного бюджету не менше, ніж у 2019 році», – заявив М. Степанов. Міністр також додав, що за рахунок державних медичних гарантій будуть безкоштовно фінансуватися невідкладна допомога, лікування інсультів, інфарктів та COVID-19. М. Степанов заявив, що МОЗ хоче збільшити заробітну плату для 435 тис. медичних працівників не менше, ніж на 50 %. «Втім, для цього держава має додатково виділити 11 мільярдів гривень», – підкреслив міністр

(Голубов, Олександр. МОЗ ініціює зміни до медичної реформи після критики Зеленського / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 05.05. (<https://p.dw.com/p/3bnYs>)).

Турецьке видання пише про реформу охорони здоров'я України, яка зменшила державні субсидії, залишивши медичних працівників погано матеріально забезпеченими. Нова система перерозподіляє субсидії серед лікарень, що ставить на межу закриття менші та спеціалізовані клініки. Медичні працівники по всій Україні провели акції протесту проти реформ, а деякі керівники лікарень влаштували голодування. Президент В. Зеленський пообіцяв переглянути медичну реформу, впроваджену його попередником

(Ukraine's health care system collapsing under COVID-19 outbreak, even with few virus cases = [Система охорони здоров'я України руйнується під час спалаху COVID-19] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 11.05. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/ukraines-health-care-system-collapsing-under-covid-19-outbreak-even-with-few-virus-cases>)).

Президент України В. Зеленський зазначив, що медреформа, запущена два роки тому, викликає неоднозначну реакцію в українському суспільстві. Робоча група за участю академіків, професорів і заслужених лікарів України, прийшла до висновку, що у медреформи є як великі плюси, так і очевидні мінуси. Зокрема, через новий механізм фінансування може бути звільнено близько 50 тис. медиків і закриті 332 лікарні по всій Україні. У зв'язку з цим В. Зеленський поставив завдання невідкладно запропонувати шляхи удосконалення медреформи

(Президент Украины призвал усовершенствовать медреформу, чтобы не допустить закрытия свыше 300 больниц = [Президент України закликав удосконалити медреформу, щоб не допустити закриття понад 300 лікарень] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 06.05. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0506/c31519-9687007.htm>)).

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

Українські пожежники протягом місяця борються з вибухами у зоні відчуження Чорнобиля. Понад 11 500 га лісу постраждали від пожеж у переважно незаселеній зоні, все ще забрудненій внаслідок катастрофи на АЕС понад три десятиліття тому. Екологічні експерти висловлюють занепокоєння, що пожежі можуть розпалити радіаційний попіл у землі, при цьому сильний вітер може поширити забруднення

(Over 200 firefighters still battling Chernobyl blazes after a month = [Більше 200 пожежників все ще борються з чорнобильськими пожежами] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 01.05. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/over-200-firefighters-still-battling-chernobyl-blazes-after-a-month>)).

Влада України повідомила, що лісові пожежі біля Чорнобильської АЕС загасили, показники радіаційного фону не перевищують норму. Пожежі в Житомирській області теж припинені

(Стайков, Анатоли. Горските пожари край Чернобилската АЕЦ са напълно потушени = [Лісові пожежі біля Чорнобильської АЕС повністю загасили] / А. Стайков // Факти. – София, 2020. – 13.05. (<https://fakti.bg/world/474166-gorskite-pojari-krai-chernobilskata-aec-sa-napalno-potusheni>)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

В. Путін не відмовився від своєї грандіозної стратегії домінування на європейських газових ринках, але США, на думку автора, не хочуть допустити Росію до введення стратегічно важливого газопроводу «Північний потік – 2». І Європейський Союз, і Вашингтон висловили давні заперечення проти проекту,

оскільки це дозволить Газпрому контролювати європейський ринок і обійти систему доставки газу в Україну та Білорусь, що, можливо, підірве їх суверенітет

(Francis, Diane. US still determined to block Putin's pet pipeline project = [США все ж вирішили заблокувати проект пунінського газопроводу] / D. Francis // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 13.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/us-still-determined-to-block-putins-pet-pipeline-project/>)).

В кінці минулого року Європа прагнула забезпечити себе від наслідків можливої газової кризи, побоюючись припинення транзиту російського газу через територію України. Однак в кінці грудня Росія і Україна підписали новий п'ятирічний транзитний договір, а у європейських країн залишилися запаси сировини, які не встигли значно скоротитися, оскільки зима видалася дуже м'якою

(Borkowska, Monika. Czy Gazprom utrzyma tranzyt gazu przez Polskę? = [Чи збереже Газпром транзит через Польщу?] / M. Borkowska // Interia biznes. – Warsaw, 2020. – 04.05. (<https://biznes.interia.pl/gospodarka/news-analiza-interii-czy-gazprom-utrzyma-tranzyt-gazu-przez-polsk,nId,4476213>)).

Польща інвестує зараз не тільки в безпеку, але і в безпеку регіону, в польські впливи і відносини з сусідніми країнами, а також закладає основу для доходів від продажу сировини. Це має величезне значення в контексті України, яка відмовилася від поставок газу безпосередньо з Росії. Автор вважає, що для «українців це величезний крок вперед у сфері здобуття незалежності від політики Москви». «Польща може допомогти Україні зблизитися із Заходом і позбавити Росію можливості займатися енергетичним шантажем», – підкреслює він. Створення інтегрованого газового ринку – непросте завдання. Однак вже зараз країни, які хочуть налагодити взаємодію з «Ініціативою трьох морів», наприклад, Україна, заявляють про свою зацікавленість в доступі до цього ринку. Українські політики, зокрема заступник міністра енергетики К. Чижик, вважає, що за посередництва Польщі українці зможуть отримувати великі обсяги американського скрапленого газу

(Kamińska, Agnieszka Marcela. Ten gazociąg to geostrategiczna rewolucja dla Polski i Trójmorza = [«Baltic Pipe» – це геостратегічна революція для Польщі та «Ініціативи трьох морів»] / A. M. Kamińska // Polskie Radio. – Warsaw, 2020. – 04.05. (<https://www.polskieradio.pl/5/1222/Artykul/2503741,Ekspert-ten-gazociag-to-geostrategiczna-rewolucja-dla-Polski-i-Trojmorza-Mozliwy-jest-Baltic-Pipe-2>)).

Газопровід Польща-Литва повинен бути готовий до кінця 2021 р. Це проект загального інтересу Європейського Союзу, який з'єднає балтійський «газовий острів» з ринком газу в Європі. Свопи дозволяють проводити поставки газу з різних напрямів, маніпулюючи фізичними поставками. Прикладом може служити доставка віртуальної зворотної передачі з Польщі в Україну, яка реєструється як імпорт з Польщі, але передбачає призупинення поставок частини газу з Росії, що належать Польщі, на території України. Протилежність – фізичний реверс, що передбачає фактичні поставки газу від А до Б

(Jakóbiak, Wojciech. Litwa oferuje Białorusi dostęp do gazu przez Polskę = [Литва пропонує Білорусі доступ до газу через Польщу] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2020. – 01.05. (<https://biznesalert.pl/litwa-bialorus-gazociag-polska-litwa-energetyka-gaz-lng/>)).

Незалежно від рішень, що стосуються санкцій США і долі газової директиви в Німеччині, газопровід «Північний потік – 2» буде мати проблеми короткострокової або середньострокової рентабельності, пов'язані з кризою цін на газ і попитом на це паливо в Європі. Нинішнє зниження попиту на газ в Європі, посилене рекордними запасами газу на континенті цієї зими через суперечку про майбутнє російсько-українського контракту на транспортування, означає, що Європі не знадобиться новий газ до закінчення пандемії. Україна пропонує газ зі своїх сховищ європейцям, а Німеччина вже почала скорочувати своє внутрішнє виробництво

(Jakóbiak, Wojciech. Czy Nord Stream 2 umrze na koronawirusa? = [«Північний потік – 2» помре від коронавірусу?] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2020. – 04.05. (<https://biznesalert.pl/jakobik-czy-nord-stream-2-umrze-na-koronawirusa-analiza/>)).

Міністерство енергетики Литви з початку травня посиляє сигнали про можливість початку поставок СПГ через Клайпеду в Білорусь по газопроводу Польща-Литва, який повинен бути готовий в 2021 р. «При сприятливих умовах GIPŁ може використовуватися для поставок газу в Польщу та інші країни ЄС, а також після застосування додаткових технічних рішень, також можливі поставки в Україну або Білорусь», – стверджує литовський міністр, згадавши про можливість біржового свопу, що дозволяє поставляти в Білорусь практично скраплений газ. Ця угода схожа на ті, що вже реалізуються в Україні. Частина російського газу залишається на українському ринку в рамках врегулювання поставок із Заходу, і, так званих, віртуальних реверсивних робіт

(Jakóbiak, Wojciech. Czy Białoruś sprowadzi gaz rewersem Gazociągu Jamalskiego przez Polskę? = [Чи доставлятиме Білорусь газ через Польщу?] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2020. – 07.05. (<https://biznesalert.pl/gazociag-jamalski-rewers-polska-bialorus-energetyka-gaz-lng/>)).

Аналізуючи проблеми газопостачання Польщі В. Якобик, головний редактор BiznesAlert, констатує, що в Європі є рекордні запаси газу, які пов'язані не тільки з теплою зимою і дешевим СПГ, але також з ризиком переривання поставок газу Україною на рубежі 2019 і 2020 рр., коли проходили переговори Єврокомісії та України. В кінцевому підсумку вони завершилися підписанням тимчасового контракту на транспортування, що гарантує мінімальні поставки через Україну до 2024 р., але ризик переривання поставок за відсутності контракту спонукав газові компанії в Європі накопичувати запаси в обсязі, який дозволяв українцям пропонувати надлишки зі складів на польський ринок. Об'єднані ринкові фактори підтримуються агресивним ставленням Газпрому до України, яка кілька років тому оголосила, що країна припинить поставки після завершення будівництва «Північного потоку – 2», це сприяло падінню поставок Газпрому до Європи, зафіксоване з початку

року, що також видно з даних по газопроводу Ямал до і, схоже, після історичного польсько-російського контракту на транспортування

(Jakóbiak, Wojciech. Nowa normalność Gazociągu Jamalskiego bez oglądania się na Gazprom = [Нова перспектива газопроводу Ямал, не дивлячись на Газпром] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Biznes Alert, 2020. – 11.05. (<https://biznesalert.pl/gazociag-jamalski-aukcje-gazprom-kontrakt-jamalski-energetyka-gaz/>)).

В інтерв'ю виданню президент Польщі А. Дуда розповів про Балтійську трубу в контексті ініціативи «Три моря». «Потужність цього газопроводу становитиме 10 млрд на рік, так що це величезна частина попиту на польський газ, але у нас буде набагато більше можливостей імпортувати газ не лише для наших потреб», – зазначив він. «Це також елемент, реалізований в рамках ініціативи «Три моря», який буде з'єднувальні елементи на кордонах країн, які спільно створюють ці інвестиції з нами, але також і з Україною. Це дуже важливо, тому що Польща буде гарантом енергетичної безпеки для цієї країни, яка роками відчуває шантаж Росії, і з точки зору незалежності України цей елемент дуже важливий», – підсумував президент

(Budowa Baltic Pipe może ruszyć = [Будівництво Балтійської труби може початися] // Biznes Alert. – Biznes Alert, 2020. – 09.05. (<https://biznesalert.pl/raport-baltic-pipe-budowa-saipem-gaz-system-energetyka/>)).

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Держави-члени ЄС оголосили про готовність ефективно захищати зовнішні кордони ЄС і заявили про неприпустимість використання Туреччиною біженців для досягнення своїх політичних цілей. Згідно Frontex, жодна інша держава-член ЄС не заборонила в'їзд в 2019 р. більше, ніж на польській частині східного кордону. Від чого особливо постраждали українці. Проте, Frontex також зазначає, що Україна стає все більш привабливою в якості транзитної держави для несанкціонованого вступу в ЄС для представників таких національностей, яким дозволено виїжджати в Україну без візи – особливо туркам

(Leubecher, Marcel. Vor allem Polen weist Migranten an Europas Außengrenze zurück = [Польща відмовляє мігрантам на зовнішньому кордоні Європи] / M. Leubecher // Die Welt. – Berlin, 2020. – 01.05. (<https://www.welt.de/politik/deutschland/article207669111/EU-Aussengrenze-Vor-alle-Polen-weist-laut-Frontex-Migranten-ab.html?cid=onsite.onsitesearch>)).

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

Поки країни ЄС домовляються з Україною про спецрейси для сезонних робітників, деякі українці вже їдуть на заробітки власним ходом. Як їм це вдається, попри карантин і заборону на пасажирські перевезення. Заради повернення в Польщу заробітчани готові витратити гроші й долати труднощі. Щоб потрапити в Польщу, доведеться пройти справжній квест. Адже рух автобусів через кордон, як і

пасажирські перевезення Україною, заборонив уряд. Тож треба або шукати попутку, або скористатися послугами перевізників. Попри урядові заборони, в Інтернеті можна знайти чимало таких оголошень. Дістатися українсько-польського кордону мікроавтобусом коштує приблизно 1 тис. грн. Доїхати таким чином можна лише до пункту пропуску з українського боку – далі такі маршрутки не їдуть. Перетнути кордон пішки теж не вдасться, адже це також заборонено урядовим розпорядженням. Тож, щоб потрапити у Польщу, доведеться «підсісти» до одного з авто, які їдуть через кордон. Це коштує 350 злотих (близько 2200 грн.). Утім, для заробітчани це не остання пересадка. Далі – своїм ходом, але на польському боці стоять, чекають купа перевізників. Щоправда, масово за кордон українці наразі не їдуть. Адже, якщо до пандемії заробітчани могли перетнути кордон як туристи і вже на місці знайти вакансію і отримати дозвіл на працевлаштування, то зараз для цього необхідна посвідка на проживання, відкрита робоча віза або дозвіл на роботу

(Бердник, Микола. Не дочекавшись чартерів: як українські заробітчани їдуть до ЄС попри карантин / М. Бердник // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 12.05. (<https://p.dw.com/p/3c1ln>)).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Районний суд Києва оголосив, що арештовує экс-президента України В. Януковича. Пропозицію подав Генеральний прокурор. Суд оголосив, що це рішення повинно бути виконано. Адвокат В. Януковича повідомив, що оскаржить це рішення. На даний момент экс-президент перебуває в Росії

(Стойчев, Росен. Україна задочно арештує Янукович = [Україна заочно заарештувала Януковича] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2020. – 04.05. (<https://fakti.bg/world/471364-ukraina-zadochno-arestuva-anukovich>)).

СУСПІЛЬСТВО

В період карантину, пов'язаного з Covid-19, українська громадська організація «Ла Страда – Україна» отримує в два рази більше дзвінків від жертв, які гостро потребують допомоги. У квітні «Ла Страда – Україна» отримала 2754 звернення про насильство в сім'ї в порівнянні з приблизно 1590 в березні. Карантин почався 18 березня, і в лютому звернень було 1273, а в січні – 1203. Згідно зі звітом, тільки 7 % українських жінок, які стали жертвами насильства з боку свого нинішнього партнера, повідомили про це в поліцію

(«He strangled me in front of my child». Quarantine compounds Ukraine's domestic violence problem = [«Він душив мене перед моєю дитиною». Карантин посилив проблему домашнього насильства в Україні] // Euronews. – Paris, 2020. – 05.05. (<https://www.euronews.com/2020/05/03/he-strangled-me-in-front-of-my-child-quarantine-compounds-ukraine-s-domestic-violence-pro>)).

ІСТОРІЯ

Представники культури Кукутені-Триполі колись жили і працювали між 5 500 і 2750 р. До кінця 19 ст. про цю культуру ніхто не чув. З румунської сторони етнограф

Т. Бурада вперше знайшов горщики культури Кукутені-Тріполі, а з української сторони – В. Хвойка. Ранні дослідження показали, що етнічна група мігрувала зі Східної Трансільванії в Україну. Їх поселення були розташовані вздовж річок і в долинах

(*Máté, Világi. A rejtélyes kelet-európai civilizáció, ami rendszeresen porig égette a saját városait = [Таємнича східноєвропейська цивілізація, яка регулярно спалювала власні міста до нулю] / V. Máté // Index.hu. – Budapest, 2020. – 12.05. (<https://index.hu/tudomany/til/2020/05/12/tortenelem-cucuteni-tripolje-osi-civilizacio/>)*).

Згідно з п'ятим томом «Історії Великої Вітчизняної війни», 1-й і 2-й Білоруський та 1-й Українські фронти втратили 304 887 загиблих, поранених і зниклих без вісті в ході Берлінської операції, а також 1220 гармат і мінометів, 2156 танків і самохідних знарядь і 527 літаків. У квітні 2014 р., після анексії Криму Росією і початку бойових дій на сході України між українською армією і проросійськими сепаратистами, німецький таблоїд Bild і BZ зажадали, щоб танки як пам'ятники радянським воїнам були демонтовані. «У той час, коли російські танки загрожують вільній, демократичній Європі, ми не хочемо, щоб російські танки були біля Бранденбурзьких воріт», – йдеться в петиції обох газет. Однак федеральний уряд відхилив їх прохання

(*Šajtar, Jaros. Před 75 lety kapituloval Berlín před sovětskými vojsky, jež «dorazila fašistickou bestii ve vlastním doupetí» = [75 років тому Берлін капітулював перед радянськими військами, які «прибули до фашистського звіря у власному лігві»] / J. Šajtar // Reflex.cz. – Praga, 2020. – 02.05. (<https://www.reflex.cz/clanek/historie/101022/pred-75-lety-kapituloval-berlin-pred-sovetskymi-vojsky-jez-dorazila-fasistickou-bestii-ve-vlastnim-doupeti.html>)*).

У квітні 2018 р. на державному рівні відзначали 100 років з дня утворення Товариства Червоного Хреста України. Саме в квітні 1918 р. під час Першої світової війни з ініціативи громади Сестер Милосердя Червоного Хреста, і був створений Червоний Хрест України. Вже з 1878 р. Червоний Хрест надавав благодійну медичну допомогу киянам, і був проведений перший з'їзд Товариства Червоного Хреста України. Першими завданнями товариства була допомога біженцям та військовополоненим, турбота про інвалідів і дітей-сиріт, боротьба з голодом та епідеміями, організація лазаретів, шпиталів і харчувальних пунктів

(*Срібна, Марія. Червоний Хрест України / М. Срібна // Свобода. – Паріппені, 2020. – 01.05. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%a7%d0%b5%d1%80%d0%b2%d0%be%d0%bd%d0%b8%d0%b9-%d0%a5%d1%80%d0%b5%d1%81%d1%82-%d0%a3%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b8/>)*).

ГОЛОДОМОР 1932-1933 РР.

У статті проаналізовано проблему оцінки демографічних втрат України від Голодомору-геноциду у контексті основних тенденцій та підходів, які сформувалися у історико-демографічного науковому дискурсі по цій темі на сучасному етапі.

Відстоюється теза про вагомість боротьби проти суб'єктивізму й «ідеологізму» у питанні оцінки демографічних втрат, важливість спростування умоглядних цифр й намагання вибратися з гіпотетичних лабіринтів сучасних демографічних оцінок, наближаючись до правдивих показників

(Стасюк, Олеся. Проблема оцінки демографічних втрат України внаслідок Голодомору-геноциду у контексті деяких новітніх досліджень / О. Стасюк // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. ([https://ukrslovo.net/doli-ludski/ludi ta rechi/99423.html](https://ukrslovo.net/doli-ludski/ludi_ta_rechi/99423.html))).

Побачила світ книга М. «Голод 1945-1947 рр. в Україні: колективна пам'ять. Збірник свідчень очевидців, спогадів-переказів їхніх рідних, меморіально-публіцистичних статей». Велику кількість свідчень подано за територіальним принципом – по областях, звідки ці свідчення походять. Це значно полегшує читачеві пошук матеріалу. Поява книги має складну історію. Більшовицький режим заперечував, що в Україні у 1946-1947 рр. був голод, подібно як цей режим заперечував організовані ним Голодомори в 1921-1922 рр. та 1932-1933 рр. На книгу звернули увагу державні чиновники України і включили її в державну програму випуску книг для бібліотек України. Тепер держава фінансує друге видання книги – 3 тис. примірників, які будуть поширені по всіх бібліотеках України

(Герець, Михайло. Вийшла книга про повоєнний голод / М. Герець // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<https://svoboda-news.com/svwp/%D0%92%D0%B8%D0%B9%D1%88%D0%BB%D0%B0-%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%94%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4/>)).

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

Інститут Юнуса Емре (YEE), який давно пишається тим, що представляє світові турецькі культурні пропозиції, проводить курси турецької мови в багатьох частинах світу, включаючи Україну і продовжує ці курси в Інтернеті. Таким чином, турецька освіта залишається безперебійною для учасників. Студентам, які вивчають турецьку мову в центрах YEE в Римі, Лондоні, Києві та Каїрі, пропонується можливість зустрітися на одній платформі та поділитися ідеями щодо днів пандемії та карантину

(Yunus Emre Institute's cultural productions go online during coronavirus pandemic = [Культурні постановки Інституту Юнуса Емре виходять в Інтернет під час пандемії коронавірусу] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 01.05. (<https://www.dailysabah.com/arts/events/yunus-emre-institutes-cultural-productions-go-online-during-coronavirus-pandemic>)).

В Італії виходить книга, яку написав М. Калабресі про Е. Рокчеллі, вбитого в Україні в 2014 р. Молодий італійський фотожурналіст, загинув в травні 2014 р. на Донбасі під час обстрілу. Це притча про професіонала, який від завжди шукав висвітлював життєві історії жителів різних країн. Причетним до цього вбивства є італійський громадянин В. Марків, син українського мігранта, який супроводжував

фотографа. Наразі В. Марків засуджений у першій інстанції за вбивство, і чекає апеляційного процесу

(Vita e morte di un fotografo = [Життя та смерть фотографа] // La Repubblica. – Roma, 2020. – 14.05. (https://www.repubblica.it/venerdi/2020/05/14/news/venerdi_repubblica_andrea_andy_rocchelli_fotografo_ucciso_ucraina_mario_calabresi-256501308/?ref=search)).

У Вільнюсі в Музеї прикладного мистецтва і дизайну пройде виставка, безпечна для відвідувачів, «Українські цивілізації. Від культури Трипілья, скіфського золота до Майдану». Вперше у Литві виставлено понад 80 оригінальних артефактів із колекції Національного історичного музею України. Виставка пропонує ознайомитися з історією та культурою цього краю – від кам'яного та бронзового століття до останніх подій революційного Майдану

(Lietuvos nacionalinis dailės muziejus vėl atveria didžiulio susidomėjimo sulaukusias parodas = [Литовський національний художній музей відкрив виставки, які викликають великий інтерес] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 03.05. (<https://www.lrytas.lt/kultura/daile/2020/05/02/news/lietuvos-nacionalinis-dailes-muziejus-vel-atveria-didziulio-susidomejimo-sulaukusias-parodas-14738742/>)).

Український інститут національної пам'яті презентував інтерактивний підручник «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії. Путівник для вчителя». Він є складовою великого проекту з відновлення та збереження пам'яті про Бабин Яр, започаткованого Інститутом з 2016 р. спільно із Українським центром вивчення історії Голокосту. Даний проект, автором якого є І. Хржановський, коштуватиме 100 млн дол. Десятки українських діячів культури підписали відкритий протестний лист, заперечуючи проти того, що вони назвали «формами зануреної участі у реконструкції віртуальної реальності Голокосту та гейміфікації смерті»

(Kramer, Andrew. Victim or Executioner? Let the Computer Decide = [Жертва чи кам? Нехай комп'ютер приймає рішення] / A. Kramer // The New York Times. – New York, 2020. – 11.05. (<https://www.nytimes.com/2020/05/11/world/europe/ukraine-holocaust-babyn-yar.html?searchResultPosition=4>)).

Польське телебачення закінчує трансляцію популярного серіалу «Дівчата зі Львова» про чотирьох молодих жінок, які приїжджають з України до Польщі та намагаються тут влаштувати своє життя. Історія зосереджена на їх роботі, навчанні, зустрічі з новими людьми та акліматизації у невідомій їм країні. Середня кількість глядачів четвертого сезону серіалу склала 1,65 млн глядачів. Перший сезон переглянуло 3,71 млн, другий – 2,91 млн і третій – 1,56 млн глядачів

(Koniec popularnego serialu «dziewczyny ze lwowa». Reżyser komentuje: szkoda wspólnoty = [Кінець популярного телесеріалу «Дівчата зі Львова»] // Wprost. – Warsaw, 2020. – 13.05. (<https://www.wprost.pl/prime-time/10325022/koniec-popularnego-serialu-dziewczyny-ze-lwowa-rezyser-komentuje-szkoda-wspolnoty.html>)).

У 2020 р. виповнюється 50 років від виходу на екрани відомої кінострічки кіностудії ім. О. Довженка, режисера і сценариста Ю. Ілленка «Білий птах з чорною ознакою». Головну роль зіграв відомий актор І. Миколайчук та відомий актор Б. Ступка. У фільмі показано українського націоналіста, одного з чотирьох братів, роль якого геніально зіграв Б. Ступка

(Лозинський, Аскольд. До 50-річчя фільму «Білий птах з чорною ознакою» / А. Лозинський // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%94%d0%be-50-%d1%80%d1%96%d1%87%d1%87%d1%8f-%d1%84%d1%96%d0%bb%d1%8c%d0%bc%d1%83-%d0%91%d1%96%d0%bb%d0%b8%d0%b9-%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%85-%d0%b7-%d1%87%d0%be%d1%80%d0%bd%d0%be%d1%8e-%d0%be/>)).

Письменник О. Шугай, який відомий дослідженнями життя і творчості І. Багряного, опублікував у видавництві «Дніпро» книжку, в центрі якої – історія співпраці з Л. Костенко під час роботи над її поетичною збіркою «Неповторність» 1980 р. О. Шугай був редактором видання і ця історія постала головним сюжетом книжки «Я все, що я люблю...». Свідчення автора стосуються суспільної обстановки, побуту, вражень від буденних реалій у Києві та в глибинці радянської України. Головні герої – сам автор і Л. Костенко

(Коцарев, Олег. Видано книжку Олександра Шугая про Ліну Костенко / О. Коцарев // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<https://svoboda-news.com/svwp/%D0%92%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BE-%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B6%D0%BA%D1%83-%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%A8%D1%83%D0%B3%D0%B0%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%9B%D1%96/>)).

Роман «Цуцик» став значущою подією в літературному житті України, відколи полтавчанин В. Запека відкрив у собі письменницький талант. До збройного конфлікту на Донбасі він був фотохудожником і входив до сотні найкращих в Україні. Провів на війні три роки, був бійцем батальйону спецпризначення «Полтава». Разом зі зброєю В. Запека завжди мав фотоапарат і зробив понад 10 тис. знімків, які тепер зберігаються у Полтавському і Центральному державному історичному архіві України. Автор показує війну, якою вона є, та наголошує, що навіть у найтемніші часи, у найтяжчих обставинах завжди знаходиться час і місце для людяності

(Лук'яничук, Георгій. Воїн написав роман / Г. Лук'яничук // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<https://svoboda-news.com/svwp/%D0%92%D0%BE%D1%97%D0%BD-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B0%D0%B2-%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD/>)).

Стрічка «Джулія Блу», режисером якої виступила американка українського походження Р. Топорович відтепер транслюється на сервісі Amazon Prime Video у США та Великій Британії. Це перший американський незалежний художній фільм,

знятий повністю за участі українських акторів. Стрічку відзначили низкою кінематографічних нагород

(Фільм про Україну режисерки з діаспори з'явився на Amazon Prime // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/ukrainian-community/99408.html>)).

РЕЛІГІЯ

Починаючи з Великодня, церкви та монастирі під юрисдикцією Російської православної церкви повідомили про сплеск коронавірусних інфекцій як у Росії, так і в сусідніх Білорусі та Україні. Особливо сильно постраждав від коронавірусу один з найважливіших релігійних об'єктів Російської православної церкви – Києво-Печерська лавра, в столиці України. Попри заборону влади України проводити служби, священники продовжували закликати юдей відвідувати богослужіння. В результаті 142 священники, в тому числі ігумен, були заражені Covid-19

(Higgins, Andrew. A «Breakdown of Trust»: Pandemic Corrodes Church-State Ties in Russia = [«Руйнування довіри»: пандемія розриває зв'язок між церквою і державою в Росії] / A. Higgins // The New York Times. – New York, 2020. – 05.05. (<https://www.nytimes.com/2020/05/05/world/europe/russia-orthodox-church-coronavirus.html?searchResultPosition=4>)).

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА

В Росії діє Національно-культурна автономія Українське товариство «Вербиченька». В день народження Т. Шевченка в Будинку дружби народів провели літературно-музичне свято і урочисте нагородження переможців дев'ятого відкритого конкурсу на найкраще читання поетичних творів класиків татарської та української літератури «Тукай і Шевченко – джерела народної поезії». Ведуча свята представила відео-презентацію про діяльність «Вербиченьки» за останні п'ять років

(Найденко, Людмила. Звучали вірші Тукай і Шевченка / Л. Найденко // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%97%d0%b2%d1%83%d1%87%d0%b0%bb%d0%b8-%d0%b2%d1%96%d1%80%d1%88%d1%96-%d0%a2%d1%83%d0%ba%d0%b0%d1%8f-%d1%96-%d0%a8%d0%b5%d0%b2%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%b0/>)).

В Нью-Джерсі Архієпископ Української Православної Церкви США Д. Зелінський зі студентами семінарії св. Софії та членами Фондації «The Salt Foundation» роздавали біля Українського культурного центру пакунки з продовольством для усіх потребуючих у дні карантину. Така благодійна акція проводиться вже вдруге. Вона буде продовжуватися і надалі. 250 сімей отримали безкоштовно продовольчі пакунки

(Хмельковський, Левко. УПЦ США надає допомогу потребуючим / Л. Хмельковський // Свобода. – Парсіннені, 2020. – 01.05. (<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%a3%d0%9f%d0%a6-%d0%a1%d0%a8%d0%90-%d0%bd%d0%b0%b4%d0%b0%d1%94-%d0%b4%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%bc%d0%be%d0%b3%d1%83->

<https://www.marca.com/futbol/alcorcon/2020/05/04/5eb037cbe2704e84bf8b464b.html>

СПОРТ

Українець С. Мякушко, наразі гравець іспанського футбольного клубу «Алькоркон», перейшов до нової команди минулого літа з українських «Карпат» і після того, як грав за київське «Динамо». «З малих років я хотів грати в Іспанії. Мені дуже подобалися «Реал» та «Барселона» і взагалі, стиль іспанського футболу, тому, коли мій представник запропонував мені грати в «Алькорконі», я не вагався», – сказав С. Мякушко на віртуальній прес-конференції. Порівняно з українським футболем, він вважає, що в Іспанії «більше тренувань, а гра є більш тактична та відкрита». Український футболіст визнав, що «спочатку було непросто», оскільки Іспанія – «нова країна та футбол». Крім того, він заявив, що разом зі своєю командою «Алькоркон» приєднався до плану реагування Червоного Хреста, метою якого є «збір коштів для допомоги найбільш постраждалим від COVID-19»

(De los retos apasionados de Miaka al plan Cruz Roja Responde = [Від пристрастних викликів «Міака» до плану реагування Червоного Хреста] // Marca. – Madrid, 2020. – 04.05. (<https://www.marca.com/futbol/alcorcon/2020/05/04/5eb037cbe2704e84bf8b464b.html>)).

Нападнику київського «Динамо» А. Беседіну було заборонено брати участь у матчах. У його тестах було виявлено наркотики на матчі Ліги Європи. Футболіст мав сліди забороненого стимулятора «Фонтурацетам», виготовленого в 1983 р. для допомоги космонавтам колишнього Радянського Союзу в боротьбі з втомою в космосі. Призупинення дії УЄФА триває до грудня і гравець вирішив не оскаржувати санкцію

(Striker Besedin fails drugs test, banned = [Беседіну заборонили брати участь у матчах] // The News. – Islamabad, 2020. – 13.05. (<https://www.thenews.com.pk/print/657992-striker-besedin-fails-drugs-test-banned>)).

Президент ФФУ і за сумісництвом глава бюджетного комітету парламенту А. Павелко звинувачений у корупції. Зокрема, він через Мінрегіонбуд виділив у 2017 р. 270 млн грн на програму будівництва дитячих футбольних міні-полів зі штучним покриттям. Крім того, своєю постановою уряд зобов'язав органи регіональної влади і місцевого самоврядування дзеркально виділити аналогічну суму. Наступного року ситуація повторилася. З тією лише різницею, що апетити у керівництва БПП і Федерації футболу України росли. Бюджет виділив вже понад 350 млн грн., зобов'язавши місцеву владу виділити дзеркально аналогічну суму. Таким чином, В результаті, за два роки на цю програму було виділено з бюджету України 1,25 млрд грн.

(Борисов, Івайло. ФИФА и УЕФА разследват шефа на украинския футбол заради милиони... = [ФІФА та УЄФА розслідують мільйонні доходи боса українського футболу ...] / И. Борисов // Факти. – Sofia, 2020. – 11.05. (<https://fakti.bg/sport/473440-fifa-i-uefa-razsledvat-shefa-na-ukrainskia-futbol-zaradi-milioni>)).

УЄФА залишив у силі рішення про дискваліфікацію форварда українського футбольного клубу «Динамо» А. Бесєдіна за позитивний результат на допінговий тест. Покарання футболіста набрало чинності з 19 грудня 2019 р., коли він був тимчасово відсторонений у зв'язку з розслідуванням справи. Таким чином, дискваліфікація А. Бесєдіна триватиме до 19 грудня 2020 р. А. Бесєдін здав позитивний допінг-тест після виїзного матчу «Динамо» в Лізі Європи проти «Мальме», який закінчився рахунком 3:4 на користь останніх, наприкінці листопада 2019 р. В організмі футболіста були виявлені сліди стимулятора рухових реакцій, який підвищує фізичну працездатність

(Un attaquant du Dynamo Kiev suspendu un an pour dopage [Нападник «Динамо» відсторонений на рік через допінг] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 12.05. (<https://sport24.lefigaro.fr/football/fil-info/un-attaquant-du-dynamo-kiev-suspendu-un-an-pour-dopage-1001664>)).

ТУРИЗМ

Самотні тварини, народжені в неволі в українському зоопарку зараз без відвідувачів. Харчуються вони теж не дуже добре, без манго, ананасів та гарного м'яса. Зоопарк у Демидові, що знаходиться в 25 км від Києва, майже не має грошей і ледве покриває рахунки, необхідні для догляду за тваринами. Він закритий з березня, коли Україна запровадила карантин. М. Пінчук, керівник найбільшого приватного зоопарку, закликав людей пожертвувати на підтримку звірів, де проживає 400 тварин, включаючи тюленів, бегемотів та жирафів. «Зоопарк скоротив 50 з 70 працівників, а ті, хто залишився, отримують мінімальну зарплату», – сказав керівник зоопарку

(Kennedy, Dana. How lonely animals at Ukraine zoo are coping amid coronavirus closure = [Як самотні тварини живуть в зоопарку України під час коронавірусу] / D. Kennedy // New York Post. – New York, 2020. – 09.05. (<https://nypost.com/2020/05/09/how-lonely-animals-at-ukraine-zoo-are-coping-amid-coronavirus-closure/>)).

За останні два місяці Закарпаття змінилося до невпізнанності. Історичні центри в містах, зазвичай заповнені туристами з рюкзаками і фотоапаратами, обезлюдніли, а всі оздоровниці й мотелі спорожніли. Як виживає туристично-рекреаційна галузь краю і що її очікує в недалекому майбутньому йдеться у публікації В. Бедзіра

(Бедзір, Василь. І відпочити на природі, і прогулятися онлайн / В. Бедзір // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/ukraine/день-за-днем/99458.html>)).

КРИМ

Стіни головного храму російської армії, який будують поблизу Москви, прикрасять мозаїкою із зображеннями В. Путіна та Й. Сталіна. На мозаїці видно напис «Крим наш». На думку російського духівництва, такі зображення є «абсолютно доречним відображенням історії»

(Roth, Andrew. Mosaic glorifying Crimea annexation ditched from new Russian cathedral = [Мозаїка, що прославляє анексію Криму, прикрасить новий російський собор] / A. Roth // The Guardian. – London, 2020. – 01.05. (<https://www.theguardian.com/world/2020/may/01/mosaic-glorifying-crimea-annexation-ditched-from-new-russian-cathedral-putin>)).

18 травня відзначають 76-ту річницю депортації кримськотатарського народу. Про те, що відбувалося у Криму на світанку того дня 1944 р. розповідають підручники історії. В окупованому Криму відбулася акція «Я пам'ятаю» – «Men hatırlayım». Молодих кримських татар закликають публікувати на своїй сторінці у Фейсбукі фото рідної людини, депортованої з Криму в 1944 р. Якщо фото немає, просто розмістити публікацію, вказавши ім'я, рік і місце народження, куди був депортований, чи повернувся до Криму

(Соколовська, Маргарита. Злочин, який не можна забути / М. Соколовська // Українське слово. – Чикаго, 2020. – 14.05. (<https://ukrslovo.net/ukraine/день-за-днем/99455.html>)).

ДОНБАС

Вперше за два роки міністри закордонних справ Німеччини, Росії, України та Франції знову обговорюють конфлікт в Україні. Для мирного вирішення конфлікту в Україні федеральний міністр закордонних справ Х. Маас закликав своїх колег у Москві та Києві докласти більше зусиль. «Криза не повинна бути приводом для відсутності прогресу у кривавому конфлікті на сході України», – підкреслив Х. Маас

(Maas dringt im Ukraine-Konflikt auf neue Waffenruhe = [Маас підштовхує до припинення вогню в конфлікті України] // Der Focus. – Berlin, 2020. – 01.05. (https://www.focus.de/politik/ausland/konflikte-aussenminister-beraten-ueber-loesungen-im-ukraine-konflikt_id_11939696.html)).

Міністр закордонних справ Німеччини Х. Маас звернувся до урядів України та Росії. Він закликав Росію та Україну дотримуватися Мінських мирних угод. «Пандемія коронавірусу не повинна впливати на процес, як було домовлено», – заявив Х. Маас після відеоконференції міністрів закордонних справ у, так званому, «нормандському форматі»

(Heiko Maas mahnt Fortschritte im Ukraine-Konflikt an = [Хайко Маас закликає до прогресу в конфлікті в Україні] // Die zeit. – Berlin, 2020. – 01.05. (<https://www.zeit.de/politik/ausland/2020-04/ukraine-krise-diplomatie-russland-heiko-maas>)).

Федеральний міністр закордонних справ Х. Маас бачить занадто багато затримок у мирному процесі на сході України. «Москва та Київ не повинні використовувати пандемію як привід для недостатнього прогресу», – зазначив міністр закордонних справ Х. Маас після відеоконференції «у нормандському форматі» з колегами з України, Росії та Франції. Міністр також наголосив, що наміри, узгоджені на останньому саміті чотирма главами держав та урядів, ще не повністю реалізовані.

Він попередив сепаратистів у самопроголошених ДНР та ЛНР щодо зняття обмежень для доступу представників ОБСЄ

(Leithäuser, Johannees. Maas: Corona darf kein «Feigenblatt» für Friedensprozess sein = [Maas: Коронавірус не повинен бути «фіговим листком» для мирного процесу] / J. Leithäuser // Frankfurter allgemeine. – Frankfurt am Main, 2020. – 01.05. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/maas-zu-viele-verzoegerungen-in-friedensprozess-in-ostukraine-16749165.html>)).

Пандемія коронавірусу не заважає Росії продовжувати свою агресію у Східній Україні, вважає міністр закордонних справ Литви Л. Лінкявічус. «Спостерігачі Організації з безпеки та співробітництва в Європі, хоча це і належить до їх мандату, не можуть в'їхати на певні території», – сказав міністр. Л. Лінкявічус також підкреслив, що коронавірусна криза – це сприятливий час для «поширення пропаганди, тому європейські країни повинні бути пильними і координувати свої дії»

(L. Linkevičius: «Koronaviruso pandemija nėra kliuvinys Rusijos agresijai» = [Л. Лінкявічус: «Пандемія коронавірусу не є перешкодою для російської агресії»] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 01.05. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/konfliktai-ir-saugumas/2020/05/01/news/l-linkevicius-koronaviruso-pandemija-nera-kliuvinys-rusijos-agresijai--14720991/>)).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Президент Росії В. Путін та інші високопосадовці Кремля вважають коронавірусну кризу можливістю просунути свої зовнішньополітичні цілі. Кремль закликає послабити санкції як частину глобальної реакції на пандемію коронавірусу, але В. Путін не виявив жодної схильності до припинення шестирічної війни Росії в Україні. На думку автора, будь-яка спроба послабити чи ослабити діючий режим санкцій до того, як Москва закінчить війну в Україні, може мати потенційно тяжкі наслідки для глобальної безпеки. Це може підірвати найосновніші принципи міжнародного права та послужити заохоченню до подальших дій військової агресії

(Yasko, Lisa. Putin must end Ukraine war if he wants sanctions relief = [Путін повинен припинити війну в Україні, якщо він хоче скасувати санкції] / L. Yasko // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.05. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/putin-must-end-ukraine-war-if-he-wants-sanctions-relief/>)).

Міжнародна кризова група (МКГ) опублікувала доповідь, розроблену для сприяння врегулюванню переговорів щодо українсько-російського конфлікту. Щоб спонукати Москву до миру на Донбасі, у звіті МКГ пропонується поетапне зняття санкцій та діалог щодо європейської безпеки. Можливо, нинішня пандемія та швидке падіння цін на нафту та газ наблизить цей день, коли Москва вирішить припинити свою агресію на сході України, але до цього, на думку автора статті, зменшення тиску на Кремль було б серйозною помилкою

(Herbst, John. A serious but flawed look at peace in the Donbas = [Серйозний, але хибний погляд на мир на Донбасі] / J. Herbst // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 04.05.

(<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/a-serious-but-flawed-look-at-peace-in-the-donbas/>).